

מורה חדש (אר קרט)
 XXXVI. évfolyam.
 Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNO.
 A szerkesztést és kiadást felváltva
 SOWEN DESSO. — Kiadó: Mizraoh
 Shadac Ltd., Tel. Aviv, Rechov Ha-
 negev (v. Scheininger) 11. Tel. 67677

UJ KELET

PÁRTUNKIVÜLI NAPILAP

Transzjordánia nem veszi komolyan a megállapodást

A hadsereg szóvivője közli: Szerdán délután egy izraeli katonai raj, amely Um el Pecham környékén gyakorlatozott, transzjordán fegyveres erővel találkozott, amely tüzelni kezdett rá. A lövöldözés során egy izraeli katona életét veszítette. Az elesett családját értesítették a szerencsétlenségről.

A szóvivő egyben megcafolta a különböző arab hírforrások által terjesztett hírt, hogy az izraeli hadsereg megtámadta Rantissz arab falut. „Ennek a költött híreknek semmi köze a valósághoz — mondotta a szóvivő. Semmiféle zsidó katonai egység és egyetlen izraeli katona sem lépett át a határt és nem támadta meg a falut.

Az izraeli-libanoni fegyverszüneti vegyesbizottság tegnap ülést tartott, amelynek során a libanoni küldöttség vezetője bejelentette, hogy letartóztattak három történt legutóbbi bűncselekményeket, akiket az Izraelben mények elkövetésével vádolnak.

A hadsereg szóvivője szerint a transzjordán megbízottak magatartásából kiderült, hogy minden felhatalmazás és hatáskör nélkül jelennek meg az izraeli parancsnokokkal való megbeszéléseken és nincs joguk bármilyen döntést hozni.

A transzjordán helyi parancsnokok tehetlensége okozta, hogy eddig semmiféle komoly lépés nem történt, így az aláírt egyezmény sem hozta meg a kívánt eredményeket.

A felsőbiróság rendkívüli ülést tartott Douglas intézkedése fölött

A vád és védelem drámai összecsapása

Washington (UP). — A legfőbb amerikai bíróság izraeli időszámítás szerint csütörtök este 7 órakor összeült, hogy állást foglaljon William Douglas főbíró döntése ügyében, aki a Rosenberg-házaspár kivégzésének elhalasztását rendelte el. Herbert Browner, az Egyesült Államok főügyőse, mielőtt tudomást szerzett Douglas főbíró döntéséről, azonnal Fred Winsonhoz, a legfőbb bíróság elnökéhez fordult azzal a kéréssel, hogy haladéktalanul hívja egybe a legfőbb bíróság rendkívüli ülést. Mint ismeretes, a legfőbb bíróság tagjai hétfőn tartották utolsó ülésüket a nyári szünet megkezdése előtt és a főbírók egyrésze időközben már el is hagyta Washingtont.

Winson elnök távirati meghívásának eleget téve, azonnal visszatért Washingtonba, ahol izraeli időszámítás szerint csütörtök este 7 óra 12 perckor kezdte meg sorsdöntő ülését. A terem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. Winson elnök úgy a vádmint a védelem képviselőinek másfél órát engedélyezett arra, hogy az elhalasztás mellett és ellen szóló érveiket előadják. Winson elnök bejelentette, hogy Black főbíró kivéve a legfőbb bíróság összes tagjai hozzájárultak a rendkívüli ülés megtartásához. Black főbíró is résztvett az ülésen, bár annak összehívását ellenezte.

A kormány képviselőiben a vád érveit a kivégzés elhalasztása ellen Robert

Stern ügyész sorakoztatta fel, rámutatva arra, hogy a házaspár ügye már hatszor foglalkoztatta a legfőbb bíróságot. Stern ügyész Douglas főbíró kétszer is felbontotta és felkérte, hogy fejezze ki magát világosabban és pontosabban. Douglas ismeretesen felvetette a kérdést, hogy a házaspár fölött az atomenergia-örvény 1946. évi, vagy pedig a kémkedésről intézkedő 1917. évi törvény alapján kellett-e ítélkezni. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a halálra ítéletet az atomenergia-örvényről szóló törvény értelmében hozták meg, úgy erre kizárólag az esküdtszék volt jogosult. Márpedig az esküdtszék bűnösnek mondotta ki ugyan a házaspárt, de az ítélet kiszabását Kaufman bíróra bízta anélkül, hogy állást foglalt volna.

Stern ügyész azt az álláspontot képviselte, hogy Douglas főbíró formai kifogásai nem eléggé alaposak. Stern elmondta, hogy a Rosenbergekkel együtt dolgozó Morton Sobel általános természetű híreket szerzett a Szovjetunió részére, míg Julius Rosenberg igyekezett különböző fizikusokat rávenni arra, hogy adatokat szolgáltassanak ki a Szovjetunió részére az atombombáról. A vádlottak tényleges kimerítik az 1946-os atomenergia-törvény elleni vétés kritériumát.

E pontra vonatkozóan a bírók több kérdést intéztek Sternhez, Douglas és Frankfurter főbírók kérdésére válaszolva Stern kijelentette,

hogy amennyiben az 1946-os törvény alapján döntenének a Rosenberg-házaspár fölött úgy a házaspárnak jogában áll újabb tárgyalást kérni. Viszont a Rosenberg-házaspárnak az 1946-os törvény kiírása előtt ténykedése a kémkedési törvény hatálya alá tartozik.

Stern ügyész után Daniel Marshall tartotta meg védőbeszédét.

A felsőbiróság fél 11 óra körül határozathozatalra vonult vissza, amely lapunk zártáig nem érkezett be.

KIKIALTOTTAK az egyiptomi köztársaságot

Kairó (UP). — Egyiptomban elnököt, Nagib tábornokot kikiáltották a köztársaságot. A miniszterelnök Nasser el-Enredek lett.

Általános sztrájk Keletnémetországban

Berlinben 17, Magdeburgban 20 halottja volt a zavargásoknak Berlin orosz főparancsnoka halálraítélte egy „nyugati ágenst”

Berlin, (UP). — A forradalmi jellegű és súlyos összecsapásokban bővelkedő antikommunista tüntetések, amelyek kedd reggel robbantak ki Kelet-Berlinben, a csütörtöki nap folyamán elharapóztak az egész orosz megszállási övezetben. A tüntetések és az összecsapások Drezdában, Halleban, Chemnitzben, Zwickauban és a kelet-német gyáripar számos más központjában öltöttek komolyabb jellegűt.

Kelet-Berlinben az ostromállapot kihirdetése után egy teljes szovjet hadosztály vezényelték ki, hogy megőrizze a rendet a városban.

Tizenkét ezer szovjet katonai teljes harci felszereléssel és páncélos támogatással vonult be Kelet-Berlinbe.

Ahol több mint százezer német munkás tüntetése és zavargása nyílt lázadással fenyegetett a kelet-németországi kommunista rendszer ellen. A londoni rádió jelentése szerint szerda éjjel 16 halott és több mint 100 sebesült voltak Kelet-Berlinből a nyugat-berlini kórházakba. A Kelet-Berlinben maradt halottak és sebesültek száma eddig ismeretlen.

A kelet-német kormány által kiadott kommuniké szerint a zavargások 11 értelmi szerződött letartóztatták és ezeket „súlyos bűntetésben” fogják részesíteni.

A kimenési tilalom idején — este 9 órától reggel 5 óráig — szovjet katonák cirkáltak a berlini utcákon.

A szovjet katonák parancsot kaptak, hogy a helyszínen löjjenek agyon mindenkit, aki megszegi a kimenési tilalmat.

A nyugat-berlini lapok jelentése szerint a kelet-berlini városi tanácsot feloszlatták, ugyancsak megszüntették a rendőrség egész tisztikarát és ezek hivatalait

nyomban szovjet katonai hatóságok foglalták el.

A zavargások részletei Kelet-Berlinben szerdán a normális életmenet teljesen megszűnt. A tüntetők felbontották a villamoskocsikat és felgyújtották azokat. Elvagták a telefonkábeleket és házakat gyújtottak fel. A városban az autóbusz, a villamos és a földalatti vasút forgalma teljesen leállt. Az állami hivatalokban megszűnt a munka. A város élelmiszerkészletei kifogyóban voltak.

Csütörtök hajnalban Kelet-Berlin halott város képét mutatta. A kimenési tilalom megszűnte után is üresek voltak az utcák. Minden utcáson gépfegyverrel felszerelt katonák és tankok állottak, kézigyáratokkal felszerelt orosz katonák mentek. Sűrű időközökben különböző irányokból lövések hallatszóttak.

Berlin (AFP). Dinnarva tábornok, Berlin orosz katonai főparancsnoka halálraítélte egy Willy Göttling nevű Berlin nyugati szektorában lakó munkást, akit izgatással vádoltak. Az ítéletet azonnal végrehajtották.

Az orosz zónából érkeznek előadások szerint a magdeburgi zavargások során tíz tüntető meghalt. A felizga-

tott tömeg felakasztott egy rendőrt. Különböző forrásokból érkező jelentések szerint Kelet-Berlinben helyreállt a rend, miután a szerdáról csütörtökre virradó éjszaka még lövöldözések zaja hallatszott az orosz zónából. A keletberlini rádió jelentése szerint a legtöbb gyárban helyreállt a munka. A klíngenbergi erőműállomást, amely ellen szabotázst követtek el, a rendőrség és orosz katonák őrizete alá helyezték. A villamosok még nem közlekednek. A városok forgalmát megkísérik gépmotorok segítségével helyreállítani.

Berlin (AFP). Magdeburgban mitegy tízezer tüntető megtámadta a rendőrség épületét, a városvezetés és a központi börtönt, amelyek összes foglyait kiszabadították. A rendőrség több esetben csatlakoztak a tüntetőkhöz. A zavargásoknak az orosz katonaság akciója vetett véget. Az oroszok szétverték a tüntetőket.

Ejtelőre érkezett jelentések szerint az általános sztrájk tovább tart, úgy Kelet-Berlinben, mint az orosz zóna többi nagyvárosaiban. A tüntetőt letartóztatták. További kivégzésekkel tartanak.

Borzalmas repülőgép-szerencsétlenség Japánban

129 személy, javarészt amerikai katona vesztette életét a katasztrófában

Tokió, (UP). — CI-124 típusú Globmaster óriásgép ma délelőtt Japánban lezuhant félórával a tokiói repülőtérrel való felszállása után és ebben a repülés történetében példátlanul álló katasztrófában 129 személy vesztette életét. Az áldozatok legnagyobb része amerikai katona, akik ötnapos Japánban töltött szabadságról készültek Koreába visszatérni. Félórával a gép felszállása után a pilóta szikratávirón közölte, hogy motorjai elromlottak. A hatalmas gép a repülőtérrel mintegy hat mérföldnyi távolságban lezuhant, kigyúlt és felrobbant. Az időjárás esős volt, a földet köd borította. A szerencsétlenség színhelyére érkezett mentőcsapatoknak mely áron kellett átgyázolniuk, amíg a géphez jutottak. Az ott beköszörelve a mentési munkálatok megszakadtak, miután a szettört gépből mintegy 90 holttestet emeltek ki. Az utasok közül senkisép maradt életben és a mentési munkálatok folytatása az abban résztvevők életét veszélyeztette.

Glubb pasa Izraelt vádolja a határcidensek előidézésével

New York, (STA). Glubb pasa, az Arab Légio főparancsnoka, nyilatkozatot adott a New York Timesnek a Transzjordánia és Izrael határára állandóan megismétlődő konfliktusokról és Izraelt vádolta a feszült határcidensek előidézésével. „Izrael területi terjeszkedésre törekszik — jelentette ki Glubb — és ezért provokálja az állandó határcidenseket és fokozza a feszültséget. Ezenkívül Glubb szerint a következő okok járultak hozzá a határcidensek elfajulásához:

1. A zsidók lelki megköny-

nyebbülést keresnek és ugyanazt akarják most elkövetni más népek ellen, amit ellenük követtek el évszázadokon keresztül. 2. A feszültség állandóságát Izrael Amerika további anyagi segítségét akarja biztosítani, mert a pénzküldemények elmaradnának, ha nem lehetne az arab veszélyre hivatkozni. 3. Izrael kormány ilyenformán akarja elhalgattatni a belső ellenzéket, a gazdasági válság és belső torzalkodások korszakában.

Megérkezett az UNO új vezérkari főnöke

Vagn Bennike, dán tábornok, akit a lemondott William Riley helyébe az UNO közkeleti megfigyelőkarának vezérkari főnökévé neveztek ki, csütörtök hajnalban Izraelbe érkezett. A tábornok, aki teljes katonai díszben, mellén számos éremmel és a baloldalon karddal szállt ki a skandináv repülőgépből, nem volt hajlandó nyilatkozni a rá váró számos újságírónak. A 65 éves tábornokot Izrael részéről Makleff tábornok, vezérkari főnök megbízásából S. Ejtan ezredes üdvözölte. A repülő-

Glubb szerint a legutóbbi öt év alatt egyetlenegyszer sem lehetett a fegyverszüneti vegyesbizottság előtt bebizonyítani, hogy a transzjordán hadseregnek bármilyen része is lett volna a határcidensek előidézésében. Ezzel szemben bebizonyult, hogy majdnem minden esetben izraeli katonák követtek el a transzjordániai határsértéseket. „Annak ellenére — folytatta Glubb — hogy az izraeli új bevándorlók között sok hivatásos bűnöző van, akik az európai gettókba alijáztak, bennünk igyekeznek megvédeni minden bűncselekménnyel, amelynek rejtélyét az izraeli hatóságok nem képesek megfejtani. Ez ellen egyébként egyszer a Jerusalem Post vezércikkben is tiltakozott.

A terror rendszere, amelylyel most az átszivárgókat vádolják, ugyanaz a rendszer, amelyet annakidején az Ecel és a Léchi alkalmazott. A terroristának képzettnek és fegyelmezettnek kell lennie, de ezek a képességek csak kevés transzjordán arabban lehetők fel” — fejezte be cikkus nyilatkozatát az Arab Liga angol tábornoka.

30 ES OLCSO KÁVE
 USAK SHAVIT-UM.

 SHAVIT 18-98

UTÁNZATOT NE FOGADJON EL!
 AZONNAL CSILLAPIT MINDEN
 FAJDALMAT A

 PALGIN MINDEN TABLETTÁBAN VÉSVE VAN

Grünwald Rivka (ERNA) Klein Gáviel (GAB) (GAB)
 JERUZSALEM (Debrecen) SZDE-ILAN (Makó)
 címek hiányában ezúton hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket jun. 28-án, vasárnap d. u. 4 órakor Jeruzsálemben, a Fischer vendéglőben (Ben Jehuda - Jaffa út sark) tartandó esküvőjükre.
 Sürgősen: Grünwald-Klein, Mészáros Fischer, Jeruzsálem. (*)

Reich Mose (LALÉ) Wiesel Pnina (ELZA) (ELZA)
 Budapest (Haifa) Arad (Kirját Smuel)
 JEGYESEK.

Szeretettel meghívjuk összes ismerőseinket
 Eliezer funk és Szará Schlesinger
 esküvőjére, amely június 24-én d. u. 6 órakor lesz a tel-avivi Hammermann-étteremben (Sheinkin 12.)
 Rav Árje Fried és családja
 Rámát-Jechák (Debrecen) (*)

Fischer Seitel Malcsi Blasberger Bumi
 RAMAT-GAN (Bocsókó) TEL-AVIV (Rahó)
 címek hiányában ezúton hívják meg szeretettel rokonaikat, barátait és ismerőseiket június hó 23-án, kedden délután 7-kor Jaffán, a Moádon Hachaját temetőben (Sárot Jeruzsálem 5.) megtartandó esküvőjükre. (*)

UTÁNZATOT NE FOGADJON EL!

-SPORT-

A kosárlabdacsapat
 Ma délután érkeztek Luddra a Moszkából visszatérő kosárlabda válogatott csapat ma délután 3 órakor érkeztek repülőgépén Luddra. Az Európa-bajnokság nagy sikeréhez méltó ünneplés fogadtatást kaptak az egyhónapos utjukról hazatérő játékosok. Luddon a kormány, hatóságok, sportszervezetek képviselői üdvözölték a csapatot. A repülőtérről Petach Tikva és Ramat Ganon át kísérték őket Tel Avivba, ahol a polgármester fogadja a csapatot a városban és erre a célra készített emléktárgyat ad át minden játékosnak.

Az ünneplés fogadtatás egyik érdekesebb pontja a csapat barátságos városi válogatott ellen az új cholon kosárlabda-pályán, a jövő héten.

Disztorna a Mugrabi-színházban

Ma délután 4 órakor kezdődik a Mugrabi-színházban a Makkabi Hírcsoport disztornája, amelyen a Brit Makkabi Atid tornászai is részt vesznek. A gazdag műsor kiemelkedő számai: 4-7 éves gyermekek tornászai részlete, nők ritmikus gyakorlatai, világító-buzogány gyakorlatok, vídám társas akrobatika, serdülő gyermekek zenés bemutatása svédpádon, képzett tornászok magasztos szertorna mutatványai stb.

A másfél órás műsort Düketein Molán és felesége vezetik.

Kézilabda serleg-mérkőzés
 Holnap rendezik Rison le-Cionban az Arje Glizin emlékére alapított serleg-mérkőzést, amelyre az ország minden részéből számos csapat küldte be nevezését. A mérkőzés a korai délelőtti órákban kezdődik.

Országos kosárlabda bajnoki mérkőzések

Pénteken 20 órakor játszódnak a Hápoel Tel Aviv - Makkabi Ha-Rohav és a Makkabi Jaffa - Hápoel Jeruzsálem mérkőzéseket, szombaton 10 órakor a Makkabi Ramat Gan - Hápoel Mismar mérkőzést és 11 órakor a Makkabi Hírcsoport - Makkabi Haifa, valamint a Brit Makkabi Atid - Hápoel Jeruzsálem mérkőzéseket. A mérkőzések az előző évi egyesületi pályaválasztók. A hétvégi versenypáron az első osztályú labdarúgó mérkőzések, Ramat Ganban válogatott legújabb törzsválogatás, helyi vonatkozású atlétikai és iszovversenyek szerepelnek még.

-LEVELEK- a szerkesztőhöz

Volt-e félreértés a vita körül?

Az Új Kelet június 12-i számában jelent meg Schmitt Ignác, a Magyar Zsidók Világszövetsége ügyvezető igazgatójának „Vita egy félreértés körül” c. cikke. Ebben a „Hatiliva” május 1-i számában megjelent soraimra és nyilván az azt megelőző, a kultúrtonn témájával foglalkozó cikkekre válaszol.

A cikkhez mindössze annyit a hozzáfűznivalóm, hogy amennyire én a kérdéses cikkeket láttam, egyik sem foglalkozik Sch. I. által bejelentett tervekkel, hanem egy, az „Új Kelet”-ben megjelent cikkkel, amely világosan és félreérthetetlenül a B a r t a Enámuel (Mexikó) csomagajánlat-tervet a kultúrtonn terét helyezte szembe. A további cikkek részéről tehát semmi félreértés nem történt, amikor kifejeztem erre a cikkre válaszként.

Ezen a jelentékeny kérdésen túl pedig a „Social Center” tervét illetően csak azt mondhatjuk, amit a magyar jövőkép minden megmozdulásánál szem előtt kell tartani. A magyar jövőkép az I. két nagy, égető problémája van:

1. a magyar alijja kérdése;
2. a mábarák, öregek, munkanélküliek konstruktív megsegítésének problémája.

A magyar jövőkép a „Social Center” tervét is ebből a szempontból vizsgálja s azt olyan mértékben fogja közönlösíteni, amilyen mértékben az a két probléma megoldásának szolgálatában fog állni.

Dr. Haason Lassó

Szerkesztői üzenet:
 „Egy olvasó”, Rison Lecion. — Június 12-i levele alapján egy szatirikus cikkünkkel írt lehangolt kritikáját nagy érdeklődéssel olvastuk. Válaszunk a következő: Egy napilag olvasói megosztásnak ízelesem, vannak, akiknek ilyenfajta cikkeket tesznek (ha nem tudnók, hogy hogy szálalnak van belőlük, nem hoznók ezeket a cikkeket), mások viszont más fajta cikkeket tartanak értékesnek. Több mindenki azt olvassa, ami érdekli és egy szerkesztő utójára azt, ami nem teszi meg illésének. Ennek is ezt tanácsoljuk. Nem ez a legelősebb?

Megjelent a hírszerű **Világ** legújabb száma.
 Szerkesztő: SZOMBATI SANDOR.
 Ára 150 pengő.
 Terjesztő: ALEXANDER Ltd.
 Kapható minden laposztályon.
Uj Kelet 1958 VI.19

Izrael-ellenes hangok az amerikai képviselőház külügyi bizottságának ülésén

A külügyminisztérium számos tisztviselője kedvezőtlen nyilatkozatot tett Izráellel kapcsolatban

Washington, (STA). Izraeli politikai körökben aggodalommal figyelik, milyen hatással lehet azoknak az Izrael-ellenes nyilatkozatoknak, amelyeket az amerikai külügyminisztérium tisztviselői tettek a képviselőház külügyi bizottsága előtt az amerikai segélytervezet vitája során. A nyilatkozatok többnyire zárt ajtók mögött hangzottak el, de a tegnapi nyilvánosságra hozott jelentésből sok részlet került napvilágra és az is kiderült, hogy a bizottság több tagja nyilvánított ellenséges magatartást Izráellel szemben.

Az egyik külügyminisztériumi főtisztviselő térképet mutatott be a bizottságnak, amely azt mutatja, hogy mi a különbség az eredeti felosztási terv térképe és az Izrael által jelenleg birtokba tartott területek között. Arthur Z. Gardiner, a külügyminisztérium közlekedési osztályának gazdaságpolitikai tanácsadója felhívta a bizottság tagjait, ne vegyék figyelembe azt

az izraeli propagandát, hogy a zsidó államban most nagyobb területet művelnek meg, mint az angol mandátum idején.

Minden izraeli látogatónak azt magyarázzák, hogy a mezőgazdasági termelés kétszeresére, vagy háromszorosára emelkedett, de mindenki, aki nyitva tartja a szemét láthatja, amint az országban kereszttüzetek, hogy

milyen nagyok az elhagyott termőföldek és gyümölcsültetvények, amelyeket megfelelő munkaerő hiányában paragon hagynak. Gardiner szerint Izrael már azért is hajlandó lesz menekülteket visszahívni, hogy azok megműveljék a földeket.

Stanley Andros, az amerikai technikai segítségnyújtó igazgatója erre megjegyezte, hogy az új olék nem értenek a mezőgazdasági munkához,

amire Frances Bolton képviselő, a képviselőház közlekedési bizottságának alelnöke hozzáfűzte, hogy az új olék inkább üzleteket szeretnek kötni.

Gardiner előadása során eljelenítette, hogy ha Izrael továbbra is igyekszik a gazdasági ügyeit rendbehozni, öt-hat éven belül el tudja majd magát tartani és nem lesz többé szükség amerikai támogatásra. Erre B. Harrison képviselő felvetette a kérdést, miért adott akkor az Egyesült Államok kormányza 57 dollárt minden zsidónak és csak fél dollárt minden arabnak a közelkeleti segély keretében és egyáltalában, miért szükséges katonai segínyt nyújtani.

Amikor Walter H. Jebs képviselő a benyújtott térképpel kapcsolatban kérdéseket intézett Gardinerhez és többek között azt is megkérdezte, hogy „ezeket a területeket Izrael foglalta-e el, anélkül, hogy neki adták volna”, Gardiner így válaszolt: „Ezek olyan területek, amelyeket Izrael tart birtokában, de az UNO felosztási terve szerint eredetileg az araboknak adták.”

A nyilatkozatok egy részét biztonsági okokból nem hozták nyilvánosságra.

Vannak bizonyos célzások azonban arra, hogy Izrael az arabok elnyomásával és arab vagyon törvénytelen elkobzásával vádolják.

Jakob Javetz gyakran beavatkozott a vitába, hogy megcáfolja az Izrael elleni rágalmakat.

Henry A. Byroade, a külügyminisztérium közlekedési osztályának igazgatója, a kihez kérdést intéztek az izraeli hadsereg nívója felől, magasztalta a hadsereg erejét, míg Gardiner az arab légio kiváló képességeit dicsőítette.

A nyilatkozatokról kiadott jegyzőkönyvből kiderül, hogy a Közelkelet számára javasolt 140 millió dolláros segélyből tíz milliót Perzsiának, 130 milliót pedig az arab államoknak és Izraelnek akarnak nyújtani. Ha ezt az összeget olyan formában fogják elosztani, mint eddig tették, úgy Izrael számára ebben az évben 65 millió dollár amerikai gazdasági támogatás jut.

Holnap este nyílik meg Kfar Szábán a Hisztadrut nagytanácsának ülésszaka

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). Holnap este ül össze Kfar Szábán a Hisztadrut nagytanácsának 67-ik ülésszaka, amelynek napirendjén három kérdés szerepel. A 201 tagot számláló nagytanács ülésén le fogják tárgyalni a munkanélküliség kérdését, a nyugati internacionáléhoz való csatlakozást, továbbá a Mápám fellebbezését a Hisztadrut iskolahálózat felszámolása ügyében.

A munkanélküliséggel kapcsolatos vita valószínűleg nyugodt légkörben fog lefolyni, mert egyrészt a munkanélküliség az utóbbi két hétben lényegesen csökkent, másrészt a foglalkoztatási ügyeket a Hisztadrutban az ellenzék egyik fontos képviselője, B. Repetor (Mápám) irányítja, így valószínű, hogy partja mérsékelt álláspontot fog elfoglalni a nagytanácsban.

A legélesebb viták az internacionálé kérdése körül várhatók. A Mápám a nyugati internacionáléhoz való csatlakozást javasolja, míg a Mápám a kérdésnek a napirendről való levételét követeli. Ha a nagytanács szótöbbséggel a nyugati internacionáléhoz való csatlakozás mellett fog dönteni (amire minden kilátás megvan, mert a javaslatot a Mápám és kommunista-kon kívül az összes többi Hisztadruti pártok támogatják), a Mápám és a kommu-

nista az országos kongresszushoz fognak fellebbezni, vagy „népszavazást” fognak követelni a Hisztadrut tagjai között. A Hisztadrut egyeséget nem fenyegeti veszély, mert még a kommunisták sem gondolnak a Hisztadrutból való kiválaszra, annak ellenére, hogy szervezetenként a nyugati internacionáléhoz fog tartozni.

A Hisztadruti iskolahálózat kérdése körül is rövid, de viharos vita lesz a Mápám és a Mápám között, de az ellenzék ebből a problémából sem csinál kalimatkedést.

A nagytanács ülésére meg hívták a kormány összes tagjait. Számolnak azzal, hogy a klacionista miniszterek közül Bernstein ipar-és kereskedelemügyi, továbbá Szafir közlekedésügyi miniszterek eleget fognak tenni a meghívásnak.

Németország korlátlanul ad vizumot izraeli utlevelekre

A bonni belügyminisztérium érdekes körlevele a német konzulátusokhoz

A német konzulátusok továbbra is adnak vizumokat izraeli utlevelekre, bár azokban világosan fel van tüntetve, hogy nem érvényesek Németország területére. Ily módon naponta tucatjával érkeznek izraeli állampolgárok Németországba. A bonni belügyminisztérium, amely a vizumokra vonatkozó utasítást a konzulátusoknak elküldte, kihangsúlyozta a körlevélben, hogy Izraelnek a németországi vizumok megtagadására vonatkozó rendelkezése diszkriminálja Németországot és a német állam hivataloknak semmiféle körülmények között nem szabad figyelmen kívül hagyniuk a diszkriminációt. Ezért utasítják a konzulátokat, hogy adjanak vizumokat minden izraeli utlevélre, vagy laissez-passe-ra és ha az izraeli állampolgároknak aggodalmaik vannak, hogy kellemetlenségeik legyenek a német vizum miatt, úgy azt a fél kívánságára egyszerű papírdarabon is meg lehet adni.

Németországnak ez az intézkedése hatálytalanná te-

100.- FONT JUTALOM
 a becsületesség megtalálására, aki visszazárja értékes, bizonyítványokkal feltett katalógusát. Az ehhez hasonló hirdetések a bizonyítványok tulajdonosának könyvtárszolgálat igazgatójának, aki elismertette értékes dokumentumait lemondott. — Gyorsan, jöl a szigorú ellenőrzéssel mással!

Photo Brenner
 31 HECHALUTZ ST
 CORNER SHAPIRO ST
 TEL. 4137 HAIFA

• Butor •
 ágy, jégsekény, „Lakol” butor nagy választékban. Fizetési könnyítések is. **EHRICH TESTVÉREK ÉS TSA**

Ó-ARKO: Corchaniával szemben, NAHARIA: Eljahu Golomb u., Bét Ellie Fried. (Teniszpálya mellett.)

Cukrászat TARSAT
 haifai királyban kéreműködő
 keres 3-4000 fonttal. SZAKEMBER EGYENBEN. „6 45” JÉGEN, GRUNBERGER hirdetőiroda, Haifa, Shapira 13

ELSORENDU SZAKMABELI **elarusitónót,** TOVÁBBÁ PERFEKT **varrónót** KERESUNK. **„AVIV” szalon** HAIFA, HERZL U. 32. SZ.

Megtévedt ifjúsági oktató a törvényszék előtt

A telavivi törvényszék tegnap betöréssel lopásban bűnösnek mondotta ki Amos Náfáit, a klacionista párt givátajimi tagozatának vezetője tagját és ifjúsági oktatóját. A vád szerint Náfáit betört Malka Blumind, Alija utcai lakásába, ahonnan 350 font értékben lopott el tárgyakat. A rendőrség a lakásban megtalálta újjelnyomatát és ezen a nyomon házkutatást rendezett nála, ahol megtalálták a lopott tárgyak nagyrészét, köztük két Népkölcson-kötvényt, amelyeknek számát a károsult előzőleg közölte a rendőrséggel.

Náfáit azt állította, hogy a tárgyakat egy szomszédjától vásárolta, aki az egész csomagot 36 fontért adta át neki. A tárgyalás során Náfáit, aki védőügyvéd nélkül jelent meg, Lebovits amerikai bíró könyvére hivatkozott, amely szerint nem lehet bűnügyet az újjelnyomatok alapján kideríteni.

mert sok azonos újjelnyomat van.

Hárpási bíró erre megalogva felvilágosította a vádlottat. „Ha olyan nagyon igyekszik kiművelődni ebben a szakmában, úgy felvilágosítom, hogy nincs a világon két azonos újjelnyomat.”

Amikor a bíró kimondotta verdiktjét, amelyben bűnösnek találta Náfáit, a vádlott arra hivatkozott, hogy egyedüli eltartója testvéreinek, mert szülei autószerencsétlenség áldozatai lettek, majd felmutatta közéleti tevékenységéről tanuszkodó iratit. A bíró hangsúlyozta, hogy nem hatják meg ezek a bizonyítékok, mert Náfáit már számos bűncselekményt követett el a múltban is, de elrendelte, hogy a népjóléti minisztérium vizsgálja felül Náfáit szociális helyzetét és a jelen tés meghallgatása után, július 8-án fogja kimondani az ítéletet.

HAIFAI UTMUTATÓ

Hajfestés amerikai festékekkel! Legmodernebb rendszerű tartóshullám, estélyi frizurák! Kozmetika: BARO ILA vez. Epilláció, elektr. rántalanítás. **GISELLE** HAIFA, Herzl u. 61. NOI FODRASZ SZALON

OCCASION LOUVRE HERZL UTCA 24 HAIFA LOMBARD

Vesz és elad: kristályt, porcelánt, kőpet, szőnyeget, ékszert. **PÉNZT kölcsönöz:** aranya, ezüstre, briliánssra és egyéb értéktárgyakra. (Bejárat az udvarról is.) TELEFON: 2069.

PÉNZT Aranyért, ezüstért és ékszerért **Lombard-House-Hadar** HAIFA, Herzl 16 Technikum-épületomb

M O S T ! Javíttassa-, újíttassa-, dolgoztassa át **Plaplaniát** A CSERESZLOVAK **Weisz** HAIFA, 24. STANTON 37. sz. KISZITŐNÉL

CIPÉSZSEGÉDET férfi-rámánvarott munkást, azonnal felvesz: **FISCHLER TESTVÉR K.** HAIFA, HERZL U. 2. SZ.

Ételben-italban TISZTASÁGBAN KISZOLGÁLÁSBAN Haifán a **TALPIOT-étterem** vezet. **HERZL 6**

Haifai mozik műsora:

EN-DOR (tel. 3421): Szombat, vasárnap, hétfő: BATTLE AT APACHE PASS (szines). John Lund Kedd, szerda, csütörtök: A VASEMBER. Jeff Chandler, Evelyn Keyes. Csak 16 éven feülieknek. Román fordítás.

ARMON (tel. 4848): MADELEINE. Ann Todd, I. Deany Kiséroműsor: II. Erzsébet koronázása.

ORION: THE CIMARRON KID. A. Murphy, B. Tyler

AMFITEATRUM (tel. 4018): Izraeli bemutató: A BOLYGÓ ZSIDÓ. V. Gassmann, V. Cortese Olasz film, ivrit, angol fordítás.

ACMON (Tel. 3003): A SZERELEM DALA. Katharine Hepburn, Paul Henreid

HADAR (tel. 2509): APAK ÉS FIUK. Hires jiddis film

ORAH (tel. 4017 - léghűtés): HOTEL SZAHARA Yvonne De Carlo Peter Ustinov Kiséroműsor: II. Erzsébet koronázása

GAL-OR: Junior Miss. — Nora Freeman, Michael Tuna

NYUGALOM és ÜDÜLÉS az ideálisra szép fekvésű Karmelen, a **Nof Carmel Hotel-ben** HAIFA, KARMEL-HEGY, HAMIGDAL-TÉR 1. TELEFON 3863.

Nordau kávéház HAIFA, NORDAU U. 2. TELEFON 4997

ÉTTEREM Mest **ÉRTEREM** MÉRSEKELT ARU **ébed es vacsora** HORDÓS SÖR. Uj vezető **LÖFFLER** (Nyitro)

Ha a szavak rossz társaságba járnak

Amíg a „Szabadság” és a „Béke” eljutottak odáig...

A második bábeli tragédia még sokkal rettenetesebb, mint az első. Ama első Babelben, a legendás nagy Torony építésénél az történt, hogy egyik ember hitelen nem értette a másik szavát, mert egyszercsak összezavarodott a torony-építők beszéde és ki-ki más és más nyelven kezdett beszélni a társához.

Am ma, e gömbölyű és mégis szabálytalan világban a második Babelben még akkor sem értik meg egymást az emberek, ha egy és ugyanazt a nyelvet beszélik.

Es ez még sokkal rosszabb dolog.

Azt mondja valaki a világot keleti felén, Szabadság...

Rögtön ráütik, hogy imperializmusról és kapitalizmusról beszél.

Visszont, ha Nyugaton mondja valaki: Béke...

Mindjárt megkapja ingyen és bérmentesen a kommunista jelzést.

Valami nagy tragédia történt a szavakkal. A szó voltaképpen szerszám. A közlésnek az instrumentuma.

Am egyre több szó az éle tumpult el és csorbult ki. A csorba szó viszont éppen olyan alkalmas szerszám a közlésre, ahogy csorba baltával sem lehet forgácsot aprítani...

A szavak tragédiája nem új dolog. Az új csak az, hogy mostanában a szemünk látára és füllink hallatára csorbultak ki a szavak. Még tegnap mást jelentett például az a szó, hogy biztonság, vagy félelem nélküli élet, mint ma...

Korábban nem mentek a szavak ilyen gyorsan a lejárat felé. Évszázadokig tartott, amíg egy szó elkopott. Igaz, a történelem során, néhány szó nemcsak elkopott, hanem el is züllött, akárcsak az ember, aki rossz társaságba járt. Micsoda kalandokon kellett, hogy keresztülmenjen az az öregségi szép és nemes héber szó: „Códaka” — ami igazságtevés, vagyis a gazdag és szegény közötti különbség valamelyes fajtájú jóvátételét jelentette — amíg addig a nadrággombig züllött, amit a szórakozott ember temetések idején a „Cedaka” című művét feliratú perelybe potyogtat. Az évszázadok furdóje sok szónak kimosotta a lelkét és csak repedezett, üres hüvelyk maradt meg. A szó — jelkép. Olyan jelképe a fogalomnak mint a szárnyaskerek a vasútnak, a száguldó szarvas az izraeli pótának, a kétfejtű sas a császári Ausztriának, vagy a repülő teve a telavivi mintavásárnak.

Am néha elcsúsznak a szavak a lelke. A jel még megmarad, de nem idézi fel többet az eredeti képet. A szó még évszázadokig tovább pereget az emberek száján megszokottan, de üresen és értelmetlenül. Azt mondják: a nap felkel. Meg azt: hogy lefekszik. Holott Koppernikus óta nyílt titok, hogy a nap se nem kel fel, se nem nyugszik le, csak a föld, ahogy forog, hol az „arcát”, hol meg a „háát” fordítja a nap felé.

Nem mindig ártalmas, ha egy szónek így elcsúsznak a lelke. Kinek árt például,

Irta: Jámber Ferenc

hogy az atomot ma is atomnak hívják, ami görögül oszthatatlant, bonthatatlant jelent, holott az atomot már évek óta nemcsak elméletileg, de gyakorlatilag is vigan osztják és vigan bontják bombák számára? Am néha egy-egy szó szándékolt társadalmi tévedést zár magába kitartóan és makacsul. Azt mondjuk „munkaadó”, holott pontosan fordítva van, az, akit munkaadónak hívnak, nem ad munkát, a munkát a munkás adja. A gazda éppen ellenkezőleg veszi a munkát. A „munkaadó” szó mélyen, még mindig az a gondolat ül, hogy a gazda kegyes cselekedetet végez, mert ő teremti a munkát (helyesebben: a munkaalkalmat) a szegény ember számára.

A régebbi olék a saját bőrükön tapasztalták ki, hogy milyen változásokon tud keresztül menni egy angol szó, ha útnak indul Angliából és keresztül megy a La Manche ceatornán, meg a Földközi Tengeren. Az angol mandátum utolsó éveiben gyakran zárták be az angolok — néha több napra is — az egész jisivót a lakásaikba. Ilyenkor még az erkélyekre sem mehetett ki az ország zsidó polgára, mert kockázathatárta, hogy az angol rendőrök leölik.

Ezt az intézményt: curfew (körfju)-nak hívták az angolok. Héberül ceornak fordították nem a jelentését hanem az értelmét.

Culfew, ma a szótár szerint azt jelenti, hogy: este illi harangszó.

Milyen szép lelke van ennek a szónak! Alkonyodó angol tájék, a dombtetők tölgyfák között romantikus, ódon templom, a domb tővében takaros falu.

Am, hol volt a palesztinai ocerből az este és hol a harang.

„Curfew” eredetileg, szóról-szóra azt jelentette: befedni a tüzet. Szokás volt Angliában, de az egész középkori Európában is, hogyha az esti harang megszólalt, kinek-kinek be kellett takarnia, vagy el kellett oltania lakásán a tüzet és a világosságot. Nem bűntetésből és nem emberkínzásból, csak azért, hogy tüzet ne fogjon az egész város. Hiszen akkortájt a házak fából voltak építve, a szobák padlóján földbe vajt gödörben égett a nyílt tűz és ha a tüzhelyre nem vigyáztak, a lángok nem mentek ki pontosan a tüzhely fölött a tetőn erre a célra vágott lyukon, hanem belekaptak a gerendákba is. Vagy „curfew” volt a csata-téren. Amikor takarodott fújtak, a katonák előbb befedték a tábor tüzeit, csak akkor tértek nyugvóra, amikor már vak sötétséggel biztosították a tábor ellen az éjszakai rajtaütés ellen. Ez ocer volt, palesztinai értelemben? Az angol város lakója ettől még nyugodtan járt-kejt a tűzbiztonság miatt sötét utcákon. Sőt egy utcában egész éjjel világosság volt. A borbélyok utcájának I. Henrik „cur-

few-pass”-t adott. Ott nem kellett befedni a tüzet, hadd találjon a borbély — seborvosokhoz és fogorvosokhoz éjszaka is könnyen, a szenvedő polgár.

Hogy a tűzveszély Angliában kisebb lett, a szó megszűnt. Ma Angliában már csak magát az esti harangszót jelenti, annak minden korlátozó következménye nélkül, a tiszta akusztikai és esztétikai hatást.

Nálunk viszont zárlatot jelentett a szó az egész város, sőt az egész jisiv brutálizálásáért.

Eppen a legfontosabb szavak mennek a legkeserűbb kalandok keresztlé. Egy ilyen latin szó például, hogy Ius 1500 év alatt felváltva jelentette azt, hogy: jog, kötelesség, igazság, erő, erőszak. A szó egyszerre jelent meg a római fogával és kezdetben körülbelül azt a jogot jelentette, ami az erőből fakadt. Később már csak magát az erőt. A Grachus testvérek idején már újra jogot jelentett a szó, sőt olyan jogot, ami nem is az erőből, hanem az igazságosságból fakadt. A középkori szerzetes-ruhá ranciaiban a kötelesség zord melléke tapadt a szóhoz, a cári Oroszországban pedig ugyanez a szó erőszakká görbült.

Igy görbülnek el olyan derék, egyenes és becsületes szavak, mint szabadság és béke. Hétretra görnyednek és hétretra görbülnek.

Jobb volna talán visszaterelni a szavaktól a képekhez. A képpel való iráshoz és a képpel való beszédhez.

Hiszen, ha az országúton egy táblára egy bizonyos ábra van festve, azt két sófőr nem érti kétféleképpen. Mind a kettő egyformán érti féltrethetetlenül.

Hogy az autó vasúti átjáróhoz érkezett.

Dov Jozsef újra miniszter lett. Amióta a klacionisták beléptek a kormányba, nem volt valójában miniszter, csak annak neveztek. Nem lehetett összehasonlítani még Lavonnal sem, akinek szintén az a címe volt, hogy „tárcanélküli miniszter”. De Lavonnak mindig akadt valami elvégezni való feladat, hol a tisztviselő létszámának csökkentése és az adminisztráció megújítása, hol egy amerikai küldetés — csak Dov Jozsef nem kapott semmi feladatot.

Nem azért, mintha nem akart volna dolgozni. De a klacionista miniszterek szívesen vették, hogy dr. Jozsefnak nincs konkrét beosztása az ügyekbe — nem szeretik sem az elveit, sem a modorát. Sőt, a volt kereskedelmi miniszter idelegesen nyugalmának nemcsak a kormány jobboldalán örültek. Eskol pénzügyminiszter szintén nem azok közé tartozik, akik mindenáron ragaszkodtak ahhoz, hogy Dov Jozsef aktív tagja legyen a kormánynak. (Az igazság kedvéért viszont meg kell állapítani, hogy dr. Jozsef nem venné meg a nevet, ha ő lehetne a pénzügyminiszter.)

Dov Jozsef — a hűség

Amikor a koalíció megalkult, dr. Jozsef állítólag csak azért maradt a kormányban, mert a miniszterelnök követelte tőle ezt és dr. Jozsef Ben Gurionnak talán legodaadóbb miniszterre. (Azt mesélik, hogy utolsó könyvét Ben Gurion így dedikálta neki: Dov Jozsefnek — a hűségnek.)

A vita közben hol elhanyagolt, hol újra felélenkült, de sohasem került le végleg a napirendről — milyen tárcát kell adni Dov Jozsefnek. Már eredetileg is szó esett arról, hogy a Fejlesztési Hivatalt különválassz-

Irta: BÉR ERVIN

ják a pénzügyminisztériumtól és minisztériumot csinálnak belőle, amelynek élén dr. Jozsef állna. De ez a terv sem került kiviteire, részben mert Eskol nem akart megválni befolyásának egy részétől; részben mert a Hivatal eddigi vezetőjéről, P. Szafirról mindenki tudta, hogy nem hajlandó Dov Jozsef alatt dolgozni, pedig természetesen volt, hogy neki kellene vállalni az államtitkár szerepét; de főleg azért nem valósult meg a terv, mert dr. Jozsef nem volt hajlandó elvállalni a feladatot, amelyben csak olyan kis hatáskörrel lett volna.

Hatásköri problémák

A volt kereskedelmi miniszter, nagyon logikusan, azt követelte, hogyha fejlesztési minisztériumot állítanak fel, akkor ennek a minisztériumnak kell végső soron minde olyan kérdésben dönteni, amely az országfejlesztéssel kapcsolatban van. Ennek a minisztériumnak feladata, hogy összegezze és összhangba hozza a különböző ágak fejlesztési terveit és elossza a költségvetést.

Hogy kérte-e ezt dr. Jozsef vagy nem kérte, nem lehet tudni, de nyilvánvaló és a fejlesztési minisztérium fogalmából logikusan következik, hogy a fejlesztési miniszter, ha tényleg az, központi gazdasági hatalommal válik.

Eskolnak le kellett volna mondani a teljes fejlesztési költségvetésről és ezzel együtt arról, hogy büvéxmutatványokat gyakoroljon a fejlesztési költségvetés pénzeivel, az utóbbi költségvetés hiányainak fedezésére. Bernsteinnak természetesen le kellett volna mondani a befektetési központról — pedig a klacionisták már mióta hangoztatták, hogy

egyedül ők értenek hozzá, mint kell a külföldi befektetőt idecsábítani. (Nem mintha valamilyen eredményeket is mutatnának fel ezen a téren, amióta kormányon vannak.)

Szafirnak le kellett volna mondani arról, hogy saját belátása szerint intézze a közlekedés fejlesztésének ügyeit és Náftáli át kellett volna adja az új hivatalnak a mezőgazdaság irányításának és fejlesztésének feladatát.

Hirtelen elhatározás

Mondom, nem tudni, vajjon dr. Jozsef valaha is fellépett-e ilyen szélsőséges követelésekkel, de bizonyos, hogy a Mápár érdeket miniszter bölcsen hallgatta, amikor klacionista társait nem akartak szélesebb jogokat biztosítani Dov Jozsefnek.

A kérdést a miniszterelnök lefárgyaltta és újra tárgyalta. Döntés sohasem történt. Végül, az elmúlt vasárnap, a közönség számára elég meglepetésszerűen, elhatározta a kormány, hogy az új minisztériumot mégis felállítják.

A pénzügyminisztériumból leválasztják a fejlesztési hivatalt, amiből minisztérium lesz Dov Jozseffel az élén, de nagyon kis hatáskörrel.

Szafir a hivatal volt vezetője, elhagyja állását és a pénzügyminisztérium államtitkára lesz, miután Ehad Avriél, aki ezt a feladatot azelőtt betöltötte, visszavonul kibucába, mert már hosszú ideje nem tud békésen együttműködni Eskolal.

Keressék az olék

Mikor vasárnap este a kormány szövívoje az újságíróknak bejelentette a hírt, rögtön találati keadóték mi a hirtelen elhatározás oka. Nyocce is kelatkesték azon viccokban.

A „Háárec” azon kellemetlen helyzetben volt, hogy (Folyt. a 10. oldalán)

Egy új minisztérium homlokzata — és háttere

Kishont Ferenc:

Zseni az autóbuszban

Az egyetem disztermében az ország művésztszadalmának, valamint a szellemi és politikai életének színjára ünnepelte Zigmund Amosz Ben-Glicket, a lenyigóbb egyéniségű író, nyelvész és filozófus abból az alkalomból, hogy a rendkívül képességű férfi életének ötvenharmadik évébe lépett.

Az ország legjobb fejei hajoltak mélyre, amikor Ben-Glick a rá oly jellemző határozott léptekkel elhaladt a jelenlevők sorai között, hogy átvegye az egyetem rektorától az ezévi irodalmi nagydíjat. Az ünnepelt író fejbőlintálandó köszönte meg a plaketet, majd a diszmelvényre lépett és átható, okos tekintetű végigjárta a hallgatóság sorain. Ben-Glick beszéde rövid volt, de minden szavát áthatotta az a fölyenes, gúnyos szellem, amellyel olyan hamar szokta ellenfeleit a szellemi aréna porondján kétvállra fektetni. Egy-egy találó mondatát után az elismeres moraja zúgott végig a művészek és tudósok sorai között és a beszéd befejezésekor elemi erővel tört ki az önfelédttapsvihar a terem minden részében.

Zigmund Amosz Ben-Glick pár percig mereven állt a tomboló ünneplés közepette, majd elbucszott az elnökötől és arcan büszke mosollyal távozott, anélkül, hogy bárkit a jelenlevők között akár kezfogásra is méltatott volna.

Ben-Glick az egyetem előtt várakozó taxijához sietett és megparancsolta a sofőrnek, hogy hajtson egyenesen haza.

Azonban alig haladt az autó párszáz lépést, a motor váratlanul felmondta a szolgálatot és a sofőr a legnagyobb kétségbeeséssel jelentette nagynevű utasának, hogy ilyen késő este képtelen a pancsert megtalálni.

Az író bosszus arkifejzéssel kiszállt a taxiból és mivel semmilyen más járművet nem látott a közelben, a rá oly jellemző határozott léptekkel az autóbuzsmegálló felé tartott.

— Mondjad, chabibi, mi volna, ha saját lábodnál állnál, hé? Összetévesztetted a cipőmet az Allenbyvel...!

— Tessék uram?!

— Nu, hajlandó vagy már arrébb vinni a fenekedet?!

A pukkadásig teli autóbuzs utasai jóízű nevetéssel honorálták a bemondást. Ben-Glick, akinek a gúfiás fiatalember a fenti mondatokat intézte, kelletlenül húzódott beljebb.

— Drága barátom — mondotta megszokott gyilkos stílusában — semmivel sem lett volna felszólítása hatástalanabb, ha kevesebbé „népies” hangot üt meg!

Az autóbuzs közönsége Ben-Glicket fagyos közönnnyel mérte végig.

— Fáj a gyomrod, chabibi? — kérdezte a gúfiás fiatalember, mire újból felcsattant a röhögés. — Mert akkor csakud be a szádat, nehogy kihüljön a hasad!

Pokoli hahota zúgott végig az autóbuzson. Az utasok egymásnak adták tovább a jólsikerült beolvasást. Lassan minden tekintet az íróra szegeződött. „Tömeg és közhelyek” — sziszegte Zigmund Amosz Ben-Glick megvetően és átható okos tekintetét végigjárta az autóbuzs-közönség.

— Ugy kancsák ránk a pók — jegyezte meg erre a gúfiás — mintha most jönne a téne- és illemiskolából!

Ujabb nevetéshullám.

— Egnull a srác javára! — hallatszott innen is, onnan is. Csak a fejét, hogy meg ne sántítjon! Nem gyula az — agyalágyula!

Ujabb hahota. Ben-Glick elsápadt és zavartan kezdte a szeméit. Valami furcsa bizonytalanság fogta el, mintha elvesztette volna a talajt lába alól. Es megdöbbenve vette észre, hogy vérszegényen mosolyog.

Az emelkedett hangulat hatása alatt egy khaki-nadrágos emberke megbökte az oldalát.

— Hova utazol, apafej? — hajók az író szóába — A lányokhoz? Kajakos gyerek vagy, mi?

Vihogás szerzetést. Ben-Glick vergődve nevetgett.

— Neem... — motyogta és rettenetesen igyekezett szellemes lenni — a lányok jönnek hozzám... illetve...

„Uristen! — villant át ugyanakkor az agyán — Micsoda ostobaságokat beszéltek össze? Mi az? Mi történt velem?”

— A lányok... hehe... — mondta ugyanakkor hangoosan és szánalmasan erőltetve a kuncogást — jó dolog is az... hehe...

Semmi hatás. Az utasok szánalommal vegyes lenézőssel figyelték Zigmund Amosz Ben-Glick kilátástalan erőfeszéseit, hogy végre valami értelmeset nyögjön ki. A nagydíj tokja is kinyílt az író hóna alatt és a plaket leasett a földre. A szomszédja emelte fel két ujjával.

— Mi ez? — bámulta az érmet minden oldalról — Plecsnije van a hapsinak. Koseráldában nyertod, chabver?

Kacagás.

— Oh nem — dadogta az író — az egyetem irodalmi nagydíja...

Ez a vicc nem jött ki, pedig Ben-Glick jól mondta. Senkisé nem vetett.

— Nagyon szellemes! — jegyezte meg gunyosan egy kövér zöldségesasszony — Ugy látszik szidott reggelizött az úr, hogy olyan fűnyeseket mond!

Az egész autóbuzs egyetlen gunyukacájá vált a szellemes rögtönzés hallatára. Az író hízlelve nevetégt a kofa felé és szolgálatkészen pillantgatott szomszédai irányában, de azok ügyet sem vetettek rá. Zigmund Amosz Ben-Glick tudatára ábredt reménytelen jelentételességének.

— Ez nem vérszegény — hülye szegény! — adta meg a zöldségesasszony a kegyelemdőfést. — Na menjen arré, maga gölem, nem látja, hogy ki akarom venni a cökke-remet?

— Tessék csak hagyni — udvariaskodott Ben-Glick és miközben átnyújtotta az asszonynak a cekkert, azt mondta: — Zehu ze.

A „zehu ze” íci-píci derüt váltott ki. Valójában csak néhány nyikkanásról volt szó, de az adott Zigmund Amosz Ben-Glicknek erőt arra, hogy az autóbuzsmegállótól, lesütött szemekkel és a rá oly kevésbé jellemző bizonytalán léptekkel haza tudjon botorkálni.

Magyarországi BÉTÁRIK találkozója

1953 június 21-én, vasárnap este 8 órakor a Palatin-kávéház különtermében, Tel Aviv, Nachlat Benjamin 52. Címek hiányában ezúton hívjuk meg a magyarországi mozgalom volt tagjait.

... és most is: lámpák részletfizetésre már 1 font 500 pruta heti lefizetésre. Csillárak, állólámpák, fali-karok, stb. Kérje megbizottunk látogatását kötelezettség nélkül, vagy forduljon egyenesen hozzánk. „BETH-OR” Tel Aviv, Ben Jehuda 133.

MIT IR A VILAGSAJTO? A hét görbe tükre

Rajzolta: ZERV

MALENKOV SZAZ NAPJA.

(The Economist, jun. 18.)

Malenkov száz napjáról beszélni, természetesen túlzás és helytelen. Mert a Sztálin halála óta a Szovjetunióban történt események közül, ha valami nyilvánvaló, úgy az kétségtelenül az a körülmény, hogy a diktátor hatalmát egy csoport vette át, amelyben Malenkov csak primus inter pares, olyan egyenlőségű társaságában, mint Beria, a biztonsági szervezők feje, Bulganin, a haderők politikai vezetője és Molotov, a külügyek felelőse. A Kremiben uralkodó jelenlegi állapotot a világközvélemény túlkényelmesen egyszerűsíti le, ha úgy vesszük, hogy Malenkov egyszerűen átvette Sztálin helyét és éppen ez a leegyszerűsítési törekvés az oka, hogy olyan sokan félreértik a jelenlegi Moszkvában végbemenő eseményeket. Miután a bermudai konferencia, melyet a Nyugat államférfiai főként az új szovjet-rezsimmel való viszonyuk tisztázása végett hívnak össze, tanácskozási és hó végén megkezd, rendkívül fontos, hogy a világ közvéleménye disztinválni tudjon a való tények és a következtetések és feltevések között.

A tudott tényeknek egész tekintélyes sorozata van és érdemes ezeket röviden összefoglalni. Sztálin halála figyelemreméltó gyorsasággal vonta maga után a Kreml álláspontjának megengyhítését úgy az orosz néppel, mint a külvilággal szemben. A többszázszor foglalt kiterjedő amnesztia, az orvosok összeszküvészi perének elejtése, az állandó figyelmeztetések, hogy a rendőrségnek és a tisztviselőknek tisztelniük kell a szovjet állampolgár jogait, az általános árleszállítások, új árucikkek az üzletekben, — mindezek a jelek nyilvánvalóan az élet megkönnyebítését célozzák. Sztálin rideg, brutális kormányrendszerében törés keletkezett, — hogy milyen mély a rés: nem tudhatjuk. De tény, hogy a hazai fronton valóéagos és jelentős változás állott be. Ugyanakkor lépéseket tettek, hogy a külvilággal szemben a feszültség enyhüljön. Mintha Molotov a következő utasítást kapta volna kollégáitól március 6-án: „Méréskeljet a nemzetközi hőméréskeletet e hó végéig 10 fokkal.”

Gesztusok, békülékeny nyilatkozatok, békés szándékok kihangsúlyozása és diplomata körökben tett barát-

ságos kijelentések követték egymást gyors egymásutánban az egész világon. Azután következett egy meglepően mérsékelt hangú polémia. A Pravda Eisenhower elnök nyilatkozatával szemben, melyben béke-céljait ismerteti, a leghatározottabb módon foglalt ugyan állást, de hangja mindvégig udvarias volt; ugyanez, sőt valamivel melegebb volt a tónus Sir Winston Churchill az alsóházban ugyanerről a témáról elhangzott beszédével szemben. Az orosz népnek lehetőséget nyújtottak arra, hogy kövesse a nagy vitát és hogy szabadon alkothasson ítéletet azon nyugati személyiségek felett, akiket eddig felső parancsra háborús üszítőknek kellett tartaniok; valóban időnként úgy látszott, hogy a vezetők bizalmukba fogadták a népet.

Ugyanakkor nyilvánvaló lett, hogy a Sztálin-kultusz kihűlőben van. Neve egyre ritkábban jelent meg a szovjet sajtóban, noha a csatlós államokban még megtartotta régi pozícióját és jelszavait. A Generalissimo egyes, a gazdasági téren tett intézkedéseit csendben visszavonták, vagy korrigálták és egyes olyan feltevések is kerültek nyilvánosságra, melyek szerint autoritása az utolsó hónapokban még doktrinális téren sem volt csalhatatlan. A változások, amelyeket októberben eszközölt a pártvezetésben, halála után azonnal érvényüket veszítették; magas pozíciójú egyéniségek hirtelen visszacsúsztek a mélybe. Malenkov visszahelyezte barátait és tanítványait a megfelelő kulcshelyekre.

A legfelsőbb fórumról olyan kijelentések hangzottak el, melyek egy egészen új gondolkodásformáról tanuskoznak. E nyilatkozatok, többek között különös súlyt helyeznek az újszövetséges, a kommunista Kína iparosítására. Egy új általános iparindusztriális erőfeszítést sejtnek; melynek nemcsak a Szovjetunió erősebbé és gazdagabbá való tétele lesz a hivatása, hanem az új, az Elbától a kínai tengerig terjedő kommunista imperiumnak a lehető leggazdaságosabb módon való felépítése is. Mert Szovjetország célja továbbra is és változatlanul a kommunizmus — jó időben való — megteremtése marad, amely feladatához most hozzájárul a kelet-európai forradalom konszolidálása és Kína hatalmának megalapozása.

WASHINGTON ELVESZTI ITALIÁT

(The New Statesman and Nation, június 18.)

Sem a pokolban való elkárhozás veszélyének fenyegetése, sem az Egyesült Államok olaszországi követségének a „súlyos következmények”-re való figyelmeztetése nem riasztották el az olasz választóközönséget attól, hogy vastagon aláhúzza azon rezsim ellen szavazzanak, mely részükre nem jelentett mást mint egyházi reakciót, a gazdag rétegek-

nek az adófizetés alól való kibujását, a földreform obstrukcióját és tömeges munkanélküliséget. A furfangosan nyakatekert választási törvény, melynek célja egy szilárd parlamenti többség megszerzése volt, — nem vált be.

Bár a koalíció egy töredékel vezet a szenátusban, az alsóházban, a szavazatok jelenlegi állása szerint, nem érte el az 50 százalékot; és minden valószínűség szerint a fiaskó még nagyobb méretet öltött volna, ha a középosztály nem tartotta volna szem előtt, hogy De Gasperi bukása a francia válsághoz hasonló situációt teremtett volna Olaszországban. Ahogy a helyzet áll, a keresztény-demokraták 10.8 millió szavazatot kaptak, vagyis kb. két millióval kevesebbet, mint 1948-ban, a koalíció „világi” pártjai pedig, vagyis a liberálisok, a köztársaságiak és jobbszárny szociáldemokraták csaknem teljesen kimultak: az 589 tagú Házban mindössze 38 mandátum feletl osztoznak a keresztény-demokraták 264 székével szem-

ben. Nagy nyereséget mutatnak fel a fasiszták és a monarchisták, akiknek összetett szavazatai 3.4 millióra rúgtak, dacára annak, hogy sok helyen kevesebb szavazatot értek el, mint amennyire az előzetes városi választások szavazatal alapján számítottak.

Ugyanakkor a baloldali szavazatok száma lényegesen emelkedett: 8.1-ről 9.5 millióra. Ezeknek kétharmada a kommunista párté, egyharmada a szocialistáké. Hacsak az elrontott szava-

zatok egy tekintélyes részét nem érvényesítik a koalíció javára (és ezáltal az új választótörvények mégis csak beváltják a hozzáfűzött reményeket!) minden jel arra mutat, hogy De Gasperi csakis monarchistafasiszta támogatással lesz képes kormányon maradni, — ez esetben természetesen a „világi” pártok részvétele nélkül. Az új Ház semmiesetre sem fogja azt a „megbízható” többséget tartalmazni, amelyre az Egyesült Államok számíthatna.

ZÜRZAVAR DÉLKOREÁBAN

(The New Statesman and Nation, június 18.)

Syngman Rhee elnök továbbra is „kellemetlenkedik”. Hangoztatja, hogy a semleges fegyverszüneti bizottságnak és az indiai csapatoknak fegyveresen fog ellenállani, feltétel nélkül fogja szabadon bocsátani a dél-koreai csapatok által fogságban tartott észak-koreai foglyokat és parancsot fog adni hadseregének, hogy hatoljon előre a Yalu folyóig és hozza létre Korea egyesítését. Nyilvánvaló, hogy ha a fegyverszünetet ugyan megakadályozni nem képes, annyi hatalom van a kezében, hogy komoly zavart okozzon Koreában. Hogy fenyegetéseit be tudja váltani a gyakorlatban, — az természetesen kérdés. A dél-koreai hadsereg szelvényében hosszabban vegyítve van amerikai hadosztályokkal és nem rendelkezik önálló légi és harcászati támaszokkal és kérdés, hogy a helyi egység-parancsnokok engedelmessékednek-e Szöulnak és vállalják-e ezt a valóságos „öngyilkossági kalandot?” Ami a diplomá-

ciai vonalon való ellenállást jelenti, Syngman Rhee tisztán kell, hogy tudja az amerikai képviselőház és a szenátus álláspontját, amely híven tükrözi vissza az amerikai nagykövetség legfőbb óhaját: „Hozzátok a fiúkat haza”. A fegyverszünet szabotálása az amerikai szimpátia és támogatás elvesztését jelenti.

De a dél-koreai vezető klikkek viselkedése ugyánlást jórészt nem fogja lehetővé tenni, hogy a „fiúk” bármelyik oldalról rövidesen hazakerüljenek. A kínaiak bizonyára nem fogják kitenni a csökkentett észak-koreai erőket az amerikaiak által kiképezett és felszerelt 14 dél-koreai divízió által való támadás veszélyének; és ez esetben természetesen nem lehet majd szó az UNO csapatok visszavonásáról sem. Korea egyesítésének a problémája tehát éppoly megoldatlan marad, mint mielőtt ez a költséges és eldöntetlen háború megindult.

DÉLAFRIKAI ROMANTIKA ...

(The New Statesman and Nation, június 6.)

Kivonatok egy dél-afrikai törvényszéki naplóból R. versus B. és H. ügy. — (Jöreménység Fok Tartomány). 1953. február: van Wissen J. — A vádlottak ez esetben az 1927-i 5. sz. törvény első cikkelyének megszegésével vannak vádolva, amennyiben az 1-es számú vádlott, lévén egy európai férfi-személy, nem érintkezzebe lépett a 2-es számú vádlottal, ez utóbbi lévén egy nem európai nő személy...

A vádlottak nem vallották bűnösnek magukat, de bűnösnek találtattak Wynreb magisztrátus által és mindketten négy hónapi börtönrre és kényszermunkára ítéltettek ...

Az ítélet indoklásában a bíró röviden kifejtette, hogy Van Wyk rendőrbiztos és Sikolo bennszülött rendőrtanuvallomása szerint a fantelmított rendőrök mult év augusztus 16-án egy „A Zöld Pázsithoz” nevű teaszalonban tértek be. Bemennetek egy szobába, mely mindkettőjük vallomása szerint villannyal volt világítva és az ablakon keresztül látták a két vádlottat a nemi érintkezés aktusában ...

Az egész ügy vitapontja nem azon forgott, hogy a házasságon kívüli nemi érintkezés büntetendő cselekmény-e; se nem azon, hogy vajjon a rendőrség jogosult-e kulcslyukon át kukucskálással bizonyítékot szerezni; hanem azon a tényen, hogy a nő európai volt-e, vagy sem? A nő a tárgyalás alatt bebizonyította, hogy európai származású (és a törvény természetesen csakis a fehér és a nem-fehér közötti közösülést bünteti); de ez nem segítette rajta. Ugyanis bebizonyosodott, hogy letartóztatása előtt már huzamosabb idő óta nem folytatott „európai életmódot”. A bíró ennélfogva úgy határozott, hogy dacára annak, hogy két európai szülőtől származott, viselkedése és „megjelenése” folytán a vádlott „nem európai”. A fellebbviteli bíróság úgy találta, hogy a törvényszéknek módjába lett volna az enyhítő körülményt figyelembe venni és mérsékelt büntetést kiszabni, — mindazonáltal helybenhagyta az ítéletet. Valakinek a „faja” Dél-afrikában az, aminek lát-szik és nem az ami.

Ha Andree Marie is megbukik, Auriol francia elnök lemond és maga kísérel meg kormányt alakítani...

... Ajjaj, ügylátszik végül is nekem kell kiállnom ellene...

Dr. Malan, a 79 éves dél-afrikai miniszterelnök „Halló, fiatalember” kiáltással üdvözölte Ben-Guriont...

Minisztereink — ahogy dr. Malan látja őket.

A kormány megtiltotta a bádogdobozok használatát a konzerviparban s ezzel megmentette az üvegyárakat a csódtól...

... nincs semmi baj biztos úr, csak a feleségem gondoskodik a nyomorgó üvegyárakról.

MOSE PIJADE

Jewish Observer and Middle East Review.

A legmagasabb jogszólv végrehajtószerv tanácsa őt emberből áll, Valamennyien tagjai a Politbúrónak és ők szabják meg legfelső fokon a mindenható párt politikai vonalát. Ezek Tito marsallon kívül, Eduard Kardelj teoretikus, tervező és külügyi specialista, Milovan Djilas, ideológista, szerző és propaganda szakember, Alexander Rankovitch, volt belügyi és biztonsági miniszter és Mose Pijade.

Mose Pijadeot, a szerb zsidót, aki ma 63 éves és Jugoszlávia egyik legbefolyososabb embere, nehéz osztályozni. Már fiatal korában neves festő volt. 30 éves koráig liberális újságíró volt, cikkei forradalmi, dél-szláv szellemben támadták az osztrák-magyar monarchiát.

Pijade egyszer azt mondta: „Sztálin három ízben akasztott volna engem fel, — egyszer mint Tito barátját, egyszer mint zsidót és egyszer mint burzsuj szülőket fiát. Szülei jómódu, vallástartó szefárd zsidók voltak. De Pijadet nem vonzotta a vallás és tíz éves kora óta nem volt templomban. Bár mindig s minden ízében szerb és jugoszláv volt, zsidó voltát mindig büszkén hangoztatta.

Mint bebörtönzött forradalmár, Pijade egyike volt azoknak, akik a Sremska

Mitrovitcha börtönből való séges egyetemet csináltak. Lefordította Tchokalovitchot, Marx „Das Kapital”-ját és megtanult kínaiul. Ebből az időszakból ered a híres fénykép, mely két munkást ábrázol, amint a börtön rádiótorát reparálják — Mose Pijade és Josip Broz, akit a világ Tito tábornagy név alatt ismer.

Jugoszlávia legprominensebb zsidója mindig pozitív állást foglalt el Izráellel kapcsolatban. Közvetlenül a háború után csaknem 30.000 zsidó utazott keresztül Jugoszlávián Palesztina felé s Pijade minden töle tekinet megért segítségükre.

A Kreml-doktorok szabadságra helyezését kelle megglepetéssel vette tudomásul, de a vasfüggöny mögötti zsidóság jövőjét továbbra is sötétnek látja.

Mint politikai Pijade szerény egyéniség, mint festőművész kevésbé. Mikor a jugoszláv parlamentaris delegációjának élén látogatást tett Angliában, Churchill meghívta kenti házába, ahol megmutatta neki stúdióját és festményeit. Pijade később két festményét küldte Churchillnek ajándékba. Sir Charles Peake, az akkori brit követ Belgrádban a következő lakonikus levelet kapta Downing Street 10-ből: „Pijade jobban fest, mint én.”

Eladunk

2 1/2 szobás luxuslakásokat központi helyeken, 5850.—fontért. Ebből 1850.— font jelzálogkölcsön, 5 évre, havonkénti törlesztésre. Járda, kvis és kiskert.

Építési prospektus az 1953-as évre irodánkban:

ACHIM GOLDSTEIN
CHEVRA LESIKUN UPITUACH B. M.,
RAMAT-GAN, Rech. Balik 45. • Tel. 7261.

Szücsöket
KERESÉK perzsaláb-munkához.
NEULÄNDER
TEL-AVIV, ALLENBY 63

Pamutfonóda keres ügyes felvető- és fonómestert, aki a cernázásban is gyakorlattal bír.
Ajánkozás: „1759” jeligére a kiadóba.

Jó könyvet szeret olvasni? HADASH!
Szakkönyvek, szótárak? HADASH!
Eladó könyvek van? HADASH!
A legjobb költségeknyvtár HADASH!
Tel-Aviv, Hazyarkon ötvenkilenc (*)

"MOTOR" ELEKTRO-MECHANIKAI ÜZEM
POLLAK JOSZEF
Jaffa, 16-os utca 4 szám
(5-ös utcából nyílik)
8 1/2, 10, 17 HP új svájci motorok eladók.
Minden erősegű motor, dinamó tekercselése
4 Uj Kelet 1953 VI 19

Egy nem mindennapos válóper a tel-avivi rabbinátus előtt

Írta: Mihajlovics Sándor

A regénybeillő történet első fejezete egy gömörme-gyű mezővárosban kezdődik. Élt ott egy házaspár nagy szerelemben és boldog-ságban. Egyetlen bántuk, az volt, hogy a sors megta-gadta fölük a gyermekäl-dást. A férfi járta a csoda-rabbikat, az asszony a csoda-doktorokat, de minden hiábavalónak bizonyult. Vé-gül felutaztak Prágába egy híres egyetemi tanárhoz, aki miután alaposan meg-vizsgálta úgy a férfit, mint a nőt, végérvényesen meg-állapította, hogy ebből a há-zasságból pedig gyermekäl-dés nem származhat — a férj hibájából.

A professzor látta a há-zaspár bánatát, megvizs-galta őket, hogy a mai or-vostudomány ezen is segít, mesterséges megtermékenyítés által. A professzor meg-magyarázta a kispolgári há-zaspárnak, hogy nincs ebben semmi különös s ezerszára futkosnak mindenféle mes-torséges megtermékenyítés utján megszületett gyerme-kek, akikben a szülők örö-müket lelik. A házaspárt zavarba hozta a professzor tanácsa, akinek megmond-ták, hogy előbb gondolko-zni akarnak és miután meg-hányták-vetették a dolgot, valószínűleg igénybeveszik az orvostudomány eme ta-lalmányát boldogságuk ér-dekében.

A professzor, aki megör-bötölte a házaspár lelkialapo-tát, megmagyarázta nekik, hogy az úgy nem sürgős, a lakóhelyükön elő korházi főorvos is bármikor elvégze-heti a mesterséges megterm-ékenyítést és evégett nem kell Prágában tartózkodni-uk. A nyomaték kedvéért kihangsúlyozta, hogy a kor-házi főorvos nála volt hosz-szú évekig tanársegéd és nyugodtan rábízhatják a dolgot.

A házaspár hazautazott és már utközben úgy hatá-roztak, hogy meghallgatják a tanár tanácsát. Amikor hazatértek, felkeresték a fő-orvost, aki hajlandó volt a házaspár kérését teljesíteni. Bár ilyen esetekben nem szokás a mesterséges apa-kilétét elárulni, de mivel gazdag emberekről volt szó, akik baráti viszonyban vol-tak a főorvossal, együttesen válogatták ki a születendő gyerek apját a külváros egyik mészárosmesterének személyében.

A mesterséges megtermé-kenyítés megtörtént és az asszony kilenc hónapra egy makkegészséges fiúgyerme-ket hozott a világra. A gyermek születését annak rendje és módja szerint megünnepelték és attól a naptól kezdve teljes volt a boldogság a családi házban. A boldogságot azonban kül-ső politikai események za-varták meg. A náciizmus első szeleinké érkezésére a serdülő korban levő fiút a szülők Izraelbe küldték, ab-ban a reményben, hogy a vagyon likvidálása után ők is az őök földjén fognak letelepedni.

Az események vihára sok-sokkal gyorsabb volt, mint a vagyonlikvidálás lehetősé-ge. Az apát munkasszolgálat-ba vitték, ahonnan nem tért vissza. A fiú időkönban vé-gigharcolta a világháborút a zsidó brigádban, ahonnan visszaérkezve megismerke-dett egy csinos leányzóval, akit feleségül is vett.

A fiatal pár együttes mun-kával kétszobás örökükébe valót takarított meg és fo-kozódott boldogságuk, ami-kor megtudták, hogy a férj édesanyja életbenmaradt és Izraelbe készült. A közben megöregedett asszony a háború után pénzre akarta tenni a megmaradt vagyont s így évek teltek bele, amíg végre látóvára ölelhetné rég nem látott fiát, aki azóta már apa lett.

A nagymama boldogsága szinte határtalan volt, ami-kor meggyőződött fia ren-dezett családi körülményel-ről és naphosszat eljászad-ozott a kisunokájával. Gyermekai minden széppel-jővel elláták és mindent el-követtek, hogy az öregassz-ony jó érezze magát kö-rükben.

Egy szép napon a fiúnak úgy tűnt, mintha édesany-ját valami mély bánat szo-morítaná. Eleinte úgy vél-te, hogy a régi otthona után bänkődik és lelkiben elvesztett férjét siratja. Ezért nem is nagyon érde-kelődött anyja bánata iránt. Amikor azonban az édes-anya szomorúságát már tulzottnak találta, érdeklőd-ni kezdett annak oka iránt. Főleg azért, mert úgy gon-dolta, hogy valami betegség idézi azt elő. Az anyja azon-ban elhárította a fiú érdeklődését és így ment ez hete-ken keresztül.

Egy nap, amikor egyedül volt édesanyjával, végére akart járni a lehangoltsága okának. Az anyja hiába pró-bálta megnyugtani, ő nem tágitott. Addig nógatta, a-míg végül elmondta neki, hogy nagy bánat nyomja a lelkét, mert kiderült, hogy a felesége nem más, mint a féltestvére.

A fiú beleszápolt a szavak hallatára és faggatni kezd-te édesanyját, aki részlete-sen elmondta neki, hogy a nagytakarítás alkalmával családi fényképet talált me-ménynek fiókjában s a cea-ládfőben megismerte azt a mészáros, aki az ő tulaj-donképpeni apja és egyben feleségének apja is. Ezt ő ugyan ezelőtt is gyanította, de miután a fényképet lát-ta, annyira megbillent a lelki egyensúlya, hogy az-óta egy pere nyugalma sincs.

A fiú, miután születésé-nek történetét megtudta, elhatározta, hogy felbontja házasságát, mert nem képes családi életét folytatni test-vérével, aki hitese felesége lett. Amikor az asszony ha-zajött, drámai jelenet ját-szódtott le a házban. A férj a feleség jelenlétében megis-mételtette a történetet és arra kérte, hogy ezek után egyezzek bele a válásba.

A feleség erről hallani sem akart, mondván, hogy ő szereti a férjét és őt nem érdekli, hogyan jött a vilá-gra és mi húzódik meg szüle-tése mögött. A fiú azonban hajthatatlan maradt és így került az úgy a rabbinátus elé, amelynek hatáskörébe tartoznak a házasságbontó perek.

A mesterséges megtermé-kenyítés feltalálása sok gon-dot okozott a zsidó vallás-kutatóknak. Ezzel kapcsolat-ban sok probléma merült fel. Elsősorban, hogy egyal-talán szabad-e zsidó assz-onyt mesterséges módon megtermékenyíteni. Ha pe-dig a megtermékenyítés megtörtént, mi az eljárás örökösödési ügyekben, és ehhez hasonló kérdésekben. Annakidején igen érdekes responsumokat írtak ebben a tárgyban, de azok mind elvi síkon mozogtak. Gyakorlatilag most először fog-lalkoztatta ilyen eset a rab-binátust.

Tudnunk kell azt, hogy pogromok és világegészek feldúlták a zsidó család há-zak ezreit és szétszórták a gyerekeket a szélrózsa min-den irányába. S nem egyszer fordult elő, hogy évek mul-tán a véletlen folytán össze-került fiú és lány egymás-baszeretett. Csak a házasság után derült ki, hogy a házastársak édes testvérek. Ebből aztán súlyos tragé-diak keletkeztek, amelyeket a zsidó szinpadra is vittek s regény formájában is fog-

lalkoztak vele, főleg Ameri-kában. Ezek az esetek sok-kal egyszerűbbek voltak, mert minden világos és ki-mutatható volt. Nem úgy az izraeli rabbinátus előtt elkékvő eset.

A férfi ügyvédje azt akar-ta bizonyítani, hogy a rabbi-nátusnak kötelessége a há-zasságot felbontani, mert vérferfőzés eset forog fenn és ha ez nem is bizonyítha-tó százsázlékban, akkor is fokozott óvatosságból ki kell mondani a válást.

A nő ügyvédje viszont az ellenkezőjét próbálta bizo-nyítani. A rabbinátus miu-tán a perbeszédet meg-hallgatta, a válókeresetet elutasította. Indoklásában kimondta, hogy nem akar belemenni annak kivizsgálá-sába és megállapításába, hogy mesterséges megterm-ékenyítés utján született gyermek testvérek számít-e, vagy sem. Az ilyen gyer-meknek jött helyzetének taglálásában nem akar belemélyedni, mert ennek itt, véleménye szerint, helye nincs. A rabbinátus azért utasítja el a keresetet, mert nem sikerült a férfinék per-rendszerű bizonyítékokat szolgáltatni arra vonatkozó-an, hogy a férj valóban mes-terséges megtermékenyítés utján jött a világra és a „mesterséges” apa azonos a feleség atyjával. Az orvos nem él, a mesterseges és a törvényes apát megidézni nem lehet, mert már nincse-nek az élok sörében és így az egyetlen tanu az öreg-asszony. Annak a tanuvalto-mása pedig nem fogadható el, egyrészt mert asszony nem tanuskodhatik a vallási törvények szerint, más-részt, ha a bíróság helyt ad az öregasszony szavainak, az a veszély forog fenn, hogy minden anyós, ha meg akar szabadulni menyétől, ki fogja találni, hogy fia mesterséges megtermékenyítés utján született a felesé-ge apjától. Ez pedig veszé-lyes precedens volna.

A különös eset jogi része ezzel befejezést is nyert. Azonban milyen fordulatai lesznek ennek a házassá-gnak, azt az élet fogja meg-írni, amely tudvalevőleg a legnagyobb regényíró, a-melynek történeti ritkán végződnék happy-end-del...

MOSE SAMIR: „A fiatal nemzedékkel kezdődik az igazi héber irodalom”

Írta: Danzig Eliseva

„Az igazi héber irodalom a fiatal nemzedékkel kezdődik. Az előző nemzedék — héberül ugyan — de főleg a gálutról írt. Mi nem ismerünk más élményt, mint az erec-izraelit. Itt születünk Héber voltunk nem ideológia szüleménye és nem felismerés eredménye. Ez a világunk. Itt a gyökérünk.” — mondja Mose Samir a fiatal héber írógárda egyik ki-emelkedő alakja, aki pár év-vel ezelőtt tűnt fel könyveivel és szindarabjaival.

A mi fiatal íróink „östa-hetségek”. Nem egyetemi könyvtárak levegőjében és nem irodalmi szalonokban csiszolódott írói vénájuk. Nem irodalmi tradíciók neveltjei, hanem — az erecizra-éli valóság. Életük: küz-delem a földdel, arab zavargásokkal, gazdasági válsá-gokkal. Betetőzésül pedig a felszabadító háború és az államalakulás élménye. Vagy is: a nép új élete hazájában. Ez az élmény meg fiatal írói is csak fiatalok lehet-nek, akiknek horizontjuk nem nyulik messzire.

Új fa az ősi talajban

Ennek a típusnak jellegze-tes alakja Mose Samir, a chaluç szülők ivadéka. Vele és kortársaival kezdődik a „szábre nemzedék”, az új zsidó embertípus, amelynek irodalma más kell, hogy le-gyen, mint az előző nemze-déké volt. Mose Samir írá-sainak főtematikája: a szábre élete. A cselekmények székelye a kibuc, a mosáv, a mosáv. A föld, és a föld emberének élete. Műveinek helyét nemcsak írói tehet-sége jelöli meg a héber iro-dalomban, hanem az új szín és az új hang, amit képvisel.

Írásában nagy szerep jut a természetnek, amely két-ezer év után ennél a nemze-déknek jelentkezik először, mint a mindennapi élet for-rása. A szábre írók előtt fő-leg a költészetben és a pub-licisztikában szerepel a ter-mészet. Egy keresztény iro-dalomtörténész mondotta egyszer a gálut zsidó íróiról: „A zsidó íróknak idegen a természet. A zsidó író fákról ír és nem egy bizonyos fáról, virágokról ír és nem egy bizonyos virágról. A földről pedig soha”.

Ez a nemzedék új fejezet irodalomtörténetünkben. El-írói attól, ami eddig volt. Új cseméje, amely a régi fa magjából hajtott ki ebben a talajban.

Szibériai lány és amerikai bakteriológus fia

A szülői ház, ahol egyéni-sége kialakult, maga is re-génytéma. Anyja 1913-ban alijázott Szibériából, Omszk-ból, csaknem mint gyerek-lány. A Herzlia gimnázium-ban érettségizik, majd chal-luç lesz. 1917-ben egy fiatal veterinar-bakteriológus jön Amerikából, hogy beálljon a zsidó légióba. A háború után az országban marad s ugyan csak chaluç lesz. Megismer-kedik a szibériai lánnyal, összeházasodnak és Cfat mel-

MOSE SAMIR

lett kvisépitésnél dolgoznak. Mose a cftai Hadassában született 1921-ben.

Evek múlva Tel-Avivba jön a család, ahol az apa, egy angolial együtt éltre hívja az ország első veteri-nár laboratóriumát. De két év múlva újra költözködnék. A család fő beáll egy chaluç-csoportba, amely magára vál-lalta az akkor még fiatal Na-halal szövetségi falu nya-jának őrizetét. Midőn a kvu-cca feloszlik, a család vissza-tér Tel-Avivba.

A kisfia élete változatos, de nem könnyű ebben az ál-landó vándorlásban. A föld-höz visszatérő zsidó nemze-déknek, a dolgozók osztálya nak küzdelmes élete alkot-ják gyermekkorának élmé-nyeit. Ezek a benyomások irányítják további útját. Már 12 éves korában részt vesz a Somer-Hácár moz-galomban, amelynek előbb neveltje, később vezetőségi tagja. A Herzlia gimnázium-ban érettségizik, majd Mis-már Háemek ohávéra hat éven át.

Irodalom - Művészet

REPULÓTISZT — A LEGÜR FÉSTŐJE

Jean Boutillier repülőszá-zados a festészetnek új terü-letét fedezte fel. Az ég szépsége a nap minden órájában és este a csillagok annyira elbűvölték, hogy festő lett, az ég festője. Tulajdonképen természetesen kellene találunk mai modern viá-gunkban, hogy repülőgépről is lehet a természetet meg-örökíteni, azt a természetet, ami hozzátartozik ugyan földi világunkhoz, mégis oly távol van, hogy részleteibe nem lehet becsátozni. Ki-veve a pilótát, aki a légür-ben él, benne mozog és él az elvonuló képeket és áram-latokat, „kivülről” látja a földet, ahonnan elszakadt. Természetes tehát, hogy más képeket alakulnak benne, és ha van lelkében valami poézis és festői te-hetség, megörökíti azt a cso-dás világot, aminak nap mint nap szemtanuja.

Boutillier francia repülő-tisztben kétségtelenül jókora adag poézis és festői kész-ség van. — bár általában csak mint közepes festőről beszélnek róla — saját be-vallása szerint nem tudott ellenállni annak az ezer-árványlatu szépségnek, amely a levegőben ebtűvölte. A pá-riisi „Lucy Krogh” kiállítá-teremben rendezett tárlatá-nak osodájára járnak a lá-bogatók, és ha a képek érté-kéről meg is oszlanak a vé-

lemények, mindenki érdekes-nek, szokatlannak és poétik-usnak tartja Boutillier ké-peit. Napsugarak, csillagok, felhők áramlása és a föld egyes részei, a Szahara, az óceán, városok, stb. ahogyan a pilóta látja őket, igen eredeti élményt nyújtanak. Boutillier a természet csodáinak annyira megszállottja lett, hogy ha Párisban van és a Montmartre fölött érdekes-nek találja a nap rásütő su-garait, azonnal repülőgépre száll és míg pilótájának di-rigálja az irányt, gyorsan le-rajzolja a tüneményt. Aztán „lent a földön”, a műtermé-ben kidolgozza a képet, aká-csak az impresszionisták.

MEGÜNNEPELIK A PÁRISI CONCORDE-TERT

A Place de la Concorde-ot kétszáz évvel ezelőtt építé-ték, de művészi kivitelében és finom, nyugodt egyensú-lyával ma is a pálmát viszi a világvárosok terai között. Az „Académie de l'Architec-ture” csak a fontos évfordu-lón ünnepélyt rendezett, a-melynek főhőse Jacques-Ange Gabriel, a zeantális mérnök, aki annakidején tervezte és kivitelte a Place de la Concorde építé-sét.

GABRIEL CHEVALLIERE — SZINPADI SZERZŐ

A „Olochemerie” című ko-mikus regény szerzője újra az érdeklődés középpontjába került, amióta megfilmesít-tették regényét, „az egyet-len modern komikus regé-nyünket”, ahogy gyakran állítják a franciák. De nem-csak ezért vonja magára az irodalmi világ érdeklődését Chevallier, hanem azért is, — és főleg azért — mert ki-dertült, hogy a komikus szer-ző a szinpad felé fordult: barátai rábeszélésére Gavriel Chevallier szindarabot írt Mégéve-ben, a kis keletfranci-ai, csöndes és kies fekvésű faluban, amelynek nyugat-mát már évek óta őtvöl és fővárosa Rézisa, a Théâtre

Francaisba. A próbák már folynak is. A darab, amelynek címe „A megrotó” (Le Ravageur), humoros jellem-rajz, tárgya a mai fiatalág szerelmi bonyodalmai, ami-kor a falusi hős elcsábítja a leányokat, akik el akarják csábítani magukat.

Amikor barátai nagy si-kert jósoltak Chevallier da-rabjának, a szerző, ismert csendes humorával mondta: „Meglátjuk. A színház olyan, mint egy póker-parti, min-den csak a végén sül ki.

Az idők folyamán a híres tér különféle történelmi események tanuja lett: a nagy forradalom elején XV. Lajos király szobrot álltatóltatta, később ott történelem a lé-végzése, XVI-ik Lajos, Ma-ria Antoinette és mások lé-végzése. Akkor már a „Place de la Révolution” nevet vés-seli. 1836-ban közepére hely-lenik a híres Luxor-i obeliszket, amely ma is a tér egyik díszje. Ekkor építék ugyancsak két óriási szökő-kútját. A „Concorde” nevet 1830-ban kapta.

A „lázádok” csoportja

Brettségi után kezd elő-ször írogatni az Al Hachoma című ifjúsági lapba, amely nek ő a szerkesztője. A ren-dszeres íráshoz chaluçeiben lát hozzá. Novellákat ír az Al Hámismár irodalmi rova-tába.

Mose Samirral együtt fel-nő egy nemzedék, amely már csak az új életet isme-ri. A 40-es évek elején hallat-ják először hangjukat az iro-dalmi élet porondján, ahol addig a gáluti nemzedék képviselte a héber irodal-mat. Nem könnyű a helyze-tük. Az „öregék” útját nem tudják járni, új útjuk pedig még nincsen. Ezt hamarosan felismerik és hogy segí-senek magukon, néhányan kis csoportba tömörülnek, Saját erejükből irodalmi tá-vezeteket adnak ki „Jalkut Háreim” címmel, amelyben első írásaik látnak napvilá-got, 1943-ban. (Összesen új ilyen füzet jelent meg.) Így indulnak el. Mánt utítók és lázádok.

Ennek a csoportnak a so-rairól néhány tehetséges fiatal író került ki, akik egy napon ráébrednek arra, hogy valami újat hivat-k életre: az új héber prózát.

Közük már néhány or-szágon ismert név: Mose Samir, Jigal Mossinsoha, két testvér, Nátán és Dávid Sacham (Steinman), ismert héber író fia), Slomo Taani, Oser Rabinsoha, Benjá-min Galaj és Amir Gilboa.

Az első sikereik

„Alig tíz éves a mi nem-zedékünk irodalma. Az igazt alkotás korszaka azonban csak 1948-ban, az államalapítással kezdődött” — mond ja Samir. A felszabadító há-borúig ugyanis más felada-tok töltik ki életüket. Sa-mir is tagja a Pálmáchnak, Első könyvében „Hu háleik böszádót”, amely 1948-ban jelent meg és amellyel egy-csapásra országos nevet szerzett, egy Pálmáç-kato-na és egy fiatal oháueá sze-relmelt írja meg.

A könyvet átdolgozta szin darabbá is, amelyet a Ke-meri-színház több, mint 150-szer játszott, nagy sikerrel. A szabadághar utáni nemi-zeti lelkesedés atmoszférájá-ban hatalmas vonzerőt já-már Háemek ohávéra hat éven át.

(Folyt. a 6. oldalon)

A világ száz legfontosabb embere

KÉT EVIG dolgozott Donald Robinson azon a könyvön, amely 1952-ben jelent meg Amerikában, s amelynek szerzője a „The 100 most important people in the world today” elég noszú címet adta, magyar fordításul: „Korunk száz legfontosabb embere”. S mikor felvette a kérdést, hogy „ki ma a világ 100 legfontosabb embere?” még óvatos alchimül melléteszi: Profilja olyan tekintélyes férfiaknak és nőknek, akik a holnap történelmét csinálni fogják.

D. Robinson nagy rangot adott könyvének ezzel a címmel. A világon élő 2 1/2 milliárd emberről kiválasztani a száz legfontosabbat! Nem a legérdekesebbet, nem a legnépszerűbbet, nem a legismertebb százat. — A legfontosabbat. A szónak: legfontosabbat — nincs más, szinonim jelentése, csak: fontos.

Vagyis az a száz élő ember, akinek kezébe, agyába életünk, sorsunk le van téve. Politikai. Katonai ügyek. Sajtó. Közlekedés. Egészség. Tudomány. Templom. Filozófia. Nevelés. Irodalom. Művészet. Közgazdaság. — Nem kétséges, hogy ez a tucatgyűjtőfogalom behatárolhatják életünk egész mezéjét. Nem lehetett könnyű a kiválasztás megoldása. Már az időpont is nehezebb teszi a fontosság megállapítását. — Forrongó-fortyogó ideológiai katonai a föld szelleme. Mi fő benne, milyen emészthető ételt mixer benne a száz szakács — ki tudja? A szerző az elmúlt 15 évről, amelyben „háború, politikai iga, gazdasági zavar volt, azt írja: esunyá periódus, melyet nyomorúság és félelem fémjelzenek. A kép sötét volt s a következő tíz év még sötétebbnek ígérkezik.”

FELELŐSEK ezért emberek? A könyv szerint: igen! Emberek csinálják a történelmet — a történelem az embereké.

A világpolitika dinamikája, ideológiai irányok, imperialista hullámok, nemzetek közötti rivalizálás, gazdasági erők mérkőzése szabályozták az emberiség életét. Mégis, ti, emberek, hol vagytok, akik erőttökkel, vagy gyengeségetekkel kitöltöttétek ezt a hatalmas keretet és megpróbáltátok — a jót.

KÖNYVEBB lesz a könyvről beszélni, ha gyorsan leírom a száz nevet. Betűrendben. 40 kis sorsba belefér, azután megkeverhetjük:

Adams, H. Alexander, Attlee, Azzam, Barin, B. Baruch, Beaverbrook, Beria, J. Berlin, Blalock, Bohr, Bradley, M. Buber, Bunche, Caspersson, Chaplin, Chiang-kaishek, Churchill, E. Cohn, Conant, de Gaulle, Dewey, Eberstadt, Ehrenburg, Einstein, Eisenhower, Eliot, Faulkner, Fermi, Fleming, Ford II., Fuchs, Gasset, Greenwalt, Grünther, Hemingway, Heyworth, Hochochild, Hussay, Hussein, Hutchins, Ibn Saud, Jackson, H. J. Kaiser, Kendal, Kennan, Koestler, Konev, Langmuir, Le Corbusier, Lewis, T. Lie, Lysenko, MacArthur, Malenkov, Malraux, Theod. Mann, Mao Tse Tung, Marshall, Molotov, Moore, Niebuhr, Nehru, Norstad, Oppenheimer, Eva Peron, P. P. Casso, XII. Pius, Prokofjeff, Reuter, Rivera, Rokossovsky, E. Roosevelt, B. Russell, D. Sarnoff, Sartre, Shuman, Schweitzer, Selye, Spper, Stalin, Strakmann, Stravinsky, Sulzberger, Taft, Tata, Tito, Toscanini, Toynebe, Trippe, Truman, Von Karman, Wachsmann, Wallace, Chajim Weizmann, Wenner Green, Wilson, Zanuck, Zsukov.

Még jótéknak is izgalmas permutálni és variálni a világneveket. Voltak ilyen játékok, körkérdések: ha önzön-viz volna, s csak egy csónakod, melyik 10 könyvet mentened meg? Milyen tiz tárgyat vinnél magaddal? Milyen tiz embert? Most az a kérdés is felmerülhetne: Ez-e az a száz ember?

Az uszágolvasó rendes,

Irta: Pásztor Béla

mindennapos ember bizonyára megáll egy név előtt: Soha hallottam, soha olvastam! — Nem szégyen. A tudomány, a kutatások, felfedezések nem hangosan dolgozó farszai ők. A fejlődést, az élet javulását, tökéletesítést szolgálják. Nagy orvosok. Tudósok. Főleg a fizikusok vitték legelőbbre az utóbbi évtizedben. Számos titok oldódott meg munkájuk által, köztük kimagaslóan az atomenergia.

„Tudod-e, ki ez a négy ember — például: 1. Lawrenti Beria? 2. Dr. Enrico Fermi? 3. General Alfred Grünther? 4. Ferdinand Eberstadt? Ez van a könyv hátlapján reklámlának. A felelet is ott van: 1. A szovjet titkosrendőrség rettegett feje, tizmillió haladókló ember rabtartója. — 2. Ő robbantotta az atomot és megváltoztatta, előbbrevitte a világot. — 3. Amerika katonai stratégája, az ő döntésétől sokban függ megmaradásunk. 4. A káros idejében ő hozta rendbe Amerika közgazdaságát. — Így, kis lexikonszerűen nem is érne sokat a könyv jellemzése. De minden emberről gondos tanulmányt hoz 3-4-5 sűrűritet oldalon.

Jól megnéztem, a 100 név közül 20 zsidó. Igen nagy percentnek tartom ezt is, de lehet, hogy még több is van, akiről nem tudom biztosan. Két nagy izraeli név világít ki a könyvből: dr. Chajim Weizmann és Martin Buber neve. Boldogult elnökünk még él, mikor a könyv megjelent. A kis biográfia maximális méltánnyal adózik Weizmannnak, s közben a zsidó népnek is. „Tizenegy millió zsidó maradt életben a II. világháború után. Hat milliót gyilkolt meg Hitler!” „Nem mind akar visszatérni Palesztinába, békében akarnak élni, mint hű polgárai mindenkor országuknak. — Mindamélt a sok üldözöttség után szomszjas vágnak arra, hogy nemzeti jogaik, igényeik minden zsidó számára teljesüljenek.” (Ez bizony kicsit laza fogalmazása a zsidók helyzetének!) — Egyébként megírja Chajim Weizmann gyermekkorát, tanulmányait, karrierjét. Cionista munkáját részletezi. Felemlíti Herzl Tivadarral való ellentétét az Uganda kérdésben. — Megírja, hogy Weizmann 1916-ban, mint a brit admirális laboratóriumának igazgatója olyan a mai napig titokban tartott problémát oldott meg, amely a fenyegetett nyugati hatalmakat megövtá az I. világháború elvesztésétől. Közli, hogy dr. Weizmann sok értékes felfedezése között az egyik legfontosabb a mesterséges gumi előállításá. — 1917-ben hálából az „acetone” munkájáért Lloyd George magas kitüntetést kínált, de Weizmann azt mondta: „Egyetlen kívánságom: nemzeti otthon népem számára! — Es végigvezet a cikk a Balfour deklarációtól az angol mandátumon, arab üldözéseken, második világháború, zsidó brigádok, dr. Weizmann két fiának elvesztésén keresztül a Zsidó Állam megalakulásáig, az arab háborúig, a 4 millió dolláros Weizmann Intitutig Rechovtoban. Es végzi az ismert Weizmann idézettel: „We are a small country, but a big people.” — Kis ország vagyunk, de nagy nép!

Kiyonatoltam a dr. Weizmannról szóló részt, mert jó pozíciókat bizonyítja a szellemi nagyvilágban.

MARTIN BUBER személyét és munkáját négy sűrű oldalon tárgyalja a könyv. A világ száz legfontosabb embere között. Pazar elragadtatással részletezi filozófiáját, a vallásosság, a chaszidizmus, az istenfélelem körüli magyarázatait, összes jelentékeny köyveit. Elvontul finom magánéletét — még 30 ezer kötetes magánkönyvtárát is megemlíti.

Beszélgessünk most arról, hogy mit kritizálhatunk a

száz név kiválasztásánál. — Nem könnyű dolog leírni, hogy ki fontosabb, kit kellene kidobni a könyvből és kit helyébe tenni. Itt persze tisztázni kellene azt a kérdést, hogy a rossz, a hibás, a káros, a „legfontosabbak” közé tartozik-e?

Szerintem ki kellett volna hagyni Albert Speert, aki technikai tanácsaival, nagy képességeivel meghosszabbította Hitler uralmát. Todt halála után ő rántotta ki a megrekedt náci organizációt, 20 éves bűntetését üli érte. (Legfontosabb?) Nem hiszem, hogy a 99 örül a társaságának.

De túlzásnak tartom én Klaus Fuchs besorozását is a legfontosabbak közé. Eleve, tevékenysége nagy hullámlás a pozitív és a negatív között. A Nobel-díjra érett atomkutatás s a Brixton börtönből töltendő 14 év között, melyet a szovjet javára elkövetett atomkémkedésért róttak rá. — Einstein szomszédságában nem méltányos olvasni Fuchs nevét. Harold C. Urey, a nehéz hidrogén felfedezője jöhetett volna a helyére. Vagy Robert Millikan, a kozmikus sugarak nagy tisztázoja.

Nem túlzás viszont a magyar-zsidó Theodore von Kármánnak, a világ legelső repülőtechnikusának a dícsőítése. A pesti műegyetemről a 35 millió dolláros saját vállalatig nagy volt az út. (A „von” ne tévesszen meg minket: dr. Kormann Márkus tanár fia. Zsidók voltak. A nevet egyetemi hallgatók korában változtatta. A nemességét 1917-ben kapta az osztrák-magyar hadsereg repülő-alakulatának szervezőjéért. Ez nincs a könyvben.) Erdemien felül van dotálva a kétségkívül nagytehetségű Arthur Koestler. Ha nem ismernék jól, nem ismernék rá a róla szóló lendületes dícsőretet után. Nagy elvi hullámlása érdekes, önadminisztrációja bámulatos. „Következetlenség piramidális? De mint egyik legfontosabb ember a világon? (Nem befolyásol, hogy elhallgatták zsidó kapcsolatait.) Felsorolják összes műveit és pártját. — Node hol marad akkor inkább: Somerset Maugham, Ignacio Silone, vagy Remarque, Jules Romain, Eugen O'Neil, Caldwell, Steinbeck az élők között?

A streptomocint köszönheti a világ Selman Abraham Waksmannek, milliókat kerestek vele. Waksman évi fizetése tízezer dollár. Es 10 százalék a haszonból. Ez 1950-ig 2.360.000 dollárt tett ki. — Mind a Rutgers egyetemnek engedte át.

Robert Oppenheimer, a német-zsidó emigráns fia a Los Alamos Atom Intitut feje. Nem az atomgyártási képességeire büszke, hanem „Prospects for World Peace” című irodalmi művére — A világbéke kilátásai című tanulmányára.

TALAN a száz név mind egyikenél el lehetne időzni egy-egy percre, vitázni is el-lene és melletté.

A művészet világából való kiválasztás szinte kézenfekvőnek látszik. Picasso ugyan most viták keresztüztében neveti ki a világot. Mérvözhett volna vele Matisse, Georges Rouault, Marc Chagall legalább úgy mint Diego Rivera, a mexikói festő, aki a száz között van. — A brit szobrász Henry Moore nem ér fel Jacob Epstein, vagy az orosz Arcsipenko művészetéhez. — Maga a szerző is meditatív, a zenei előadásnál. Toscanini helye nem lehetett vitás, de fájt a szíve a legnagyobb instrumentista: Pablo Casalsért, Vladimir Horowitzért és Jascha Heifetzért. — Prokofjeffet és Strawinskyt nem cserélhetette fel se Copland, se Menotti, se Hammersteinnel a száz között. Es Charlie Chaplin helyét is erősen ostromolták a francia Renoir, az angol Hitchcock, az olasz

Rossellini és az amerikai John Ford.

A könyv szerzőjének „magánvéleménye” szerint: korunkban a legtehetségesebb és hősibb alak: Winston Churchill. — A legnagyobbszemi: Albert Einstein. — A legbölcsebb: Bertrand Russel a filozófus, a legihletőbb: Toscanini, a legelőbbeszű, agyafurább (shrewdest): Sztálin, legrosszindulatúbb: Beria, a lehenegeőbb kuruzslo: Lysenko, az orosz „tudós” (mégis bevette a száz közé), a legtragikusabb Klaus Fuchs.

„SZÁZ ILYEN okos, nagy ember. Csupa lángész a maga nemében. Egyszerre, egy korban élnek. — Es a világ szekere tán még sohaose volt így kátyuba rekedve, mint most. Hova, merre? Senkise tudja biztosan. Talán triviális az egyik kritikus elme megjegyzése a könyv címére. Helyesebb lett volna a The most important... helyett a The most impotent... címet adni. A legfontosabb... helyett a „legtehetetlenebb” száz ember. — Amilyenek most a világot „csinálják”, formálják, vezetik.”

„A fiatal nemzedékkel kezdődik az igazi héber irodalom”

(Folyt. az 5. oldalról)

lentett a Pálmach-katona története. A könyv és a szindarab új színt hozott az izraeli irodalomba. A siker ösztönöz paripáján csakhamar beütött második szindarabja is: a „Bét Hillél”, amely a kibuc életét viszi színpadra egy család életét keresztül. A darabot a Habimá mutatta be és olyan sikert aratott, hogy egyszerre két szereposztásban játszották az egész ország területén.

Legújabb könyve a „Tácht Hásemes” című regénye 1950-ben jelent meg. Gyermekkorának falun el töltött éveit írja le családja életének keretében. Ezt a regényét elsősorban a marokkán emberábrázolás és környezetrajz jellemzi. Egy-szerű eszközökkel és mégis erőteljesen rajzolja meg a zsidó „parasztoalád” küzdelmét a falun. A galutból jött nagyanyját és szüleit, valamint az itt kisarjadtott gyermek világot. A könyvből ösérő árad. Földszag van. A zsidó írói deklariáciának nyoma sincs benne.

Héber paraszt-író?

Samir egyénisége és iras-művésze bizonyos mértékben azokra a paraszt-írókra emlékeztet, akiket a magyar — és a közep európai irodalomból ismerünk. Azok is fiatalokként és lázadókként indultak el a falusi környezetből. A föld és a falu világot tárták fel erős társadalmi háttérrel. Ebből a szempontból Samir is paraszt-író. A falu gyermeke és a falusi életéről ír. Ösérő árad belőle, mert ez a világ az ő világa is. Mégsem paraszt-író azonban, mert éreletszűzgett és apja bakte-riológus. De akárcsak a paraszt-írók, eredeti, új, ön-magából és önmagáért való. Ez az új héber irodalom.

Ki fedezze a HOH központjának költségvetését?

A magyar nyelvterületről származó izraeli társadalomnak van egy átfogó szervezete, a Hitachdut Oléj Hungaria. Hivatása abban áll, hogy ellássa azokat a specifikus feladatokat, melyek a szóbanforgó területekről származó alijja helyzetéből és szükségleteiből adódnak. A HOH-nak mind nagyobb városban és községben van helyicsoportja és azoknak működését országos központ hivatott koordinálni és irányítani.

Mindez köztudomású és nincs benne semmi rendkívüli általános jisuvi szempontból sem, miután a HOH csak egyike a különböző oléj-szervezeteknek, melyek az országban működnek. Ha párhuzamos példát akar-nánk keresni a Hitachdut Oléj Germánia és a Hitachdut Oléj Románia példait kellene a HOH-val szembeállítanunk. Ez a két szervezet képvisel ugyan is hasonló nagy alijja tömeget az országban, mint a magyar jisuvi társadalmi és kulturális hagyományok szempontjából is a kettő között áll a magyar nyelvterületről származó alijja. E

szembeállítás első tanúsága azonban az volna, hogy a magyarajku társadalom szervezettsége, áldozatkészsége, alkotóképessége és ödeklódése saját közigye iránt jóval a német és román alijja példája mögött marad.

Miért? Erre a kérdésre önmagunkban kell, hogy felelet keressünk és találjunk. Em egyike ama kérdéseknél, melyeket nem válaszolhatunk meg azáltal, hogy másokat vádolunk és hibáztatunk „sorsunk”-ért, olyan jisuvi rétegeket, melyek „uralkodók”-nak számítanak. Még azt sem mondhatjuk, hogy a magyar alijja olyan begyökerezett réteg ebben az országban, melynek nincs szüksége külön oléj-szervezetre. A német alijja bizonyosan messzebb tart és többre is vitte ebből a szempontból, mint mi. Sőt, a román is. S ha ezek fenn-tartják és ápolják u. n. oléj-szervezetüket és fokról-fokra erősítik azt, a magyar jisuvi esetében ez még inkább költöbb volna.

A magyar alijja körében van most egy bizonyos köléleti ébredés, régiek és újak soraiban egyaránt. S ez jel nemcsak törzsi, hanem általános jisuvi szempontból is. Fokozottabb érdeklődés és készséget jelent a köz-iránt általában, ami eddig igen hiányos volt. De ez az „ébredés” inkább előadások látogatásában nyilvánul meg, mint szervezeti készségben és fejelemben.

Itt van például a HOH központjának a kérdése. Költ-ségvetését a helyicsoportok kellene, hogy fedezzék. De nem fedezik! Nem fedezik azon a címen, hogy a tagdíjakból alig tudják ellátni saját, helyi szükségleteiket. Közben elterjedt egy legenda: a HOH központjának szükségleteit Amerikából fedezik. A Magyar Zsidó Világszövetség forrásából. E hiedelemnek két súlyos hibája van — 1. hogy nem felel meg a valóságnak és 2. hogy akik lanszirozzák rend-benlőnek tartják. Nevezetesen azt, hogy amerikai zsidók tartásák el az izraeli magyar zsidók szervezetének központját.

Amerikai testvéreink segítségével nem erre való. Nem organizációs, hanem szociális célokra hivatott ez a segítség. Arra, hogy kiegészítse az itteni magyar jisuvi segítőerejét társadalmi feladatok megoldásában. De semmiesetre sem szolgál arra, hogy mentesítse az Izraelben élő magyarajku zsidókat saját legelőbb köléteiségük alól. Nem adminisztratív és nem szervezeti célokra adják az amerikaiak ide irányuló adományaikat, semmiesetre sem arra, hogy jólkereső itteni zsidóknak ne kelljen HOH-tagdíjat fizetni.

Szegenletes bizonyítvány volna az izraeli magyar zsidókra, ha saját szervezeteiket sem tudnák egyedül fenntartani és ehhez is amerikai segítségre-kítárasra volnának utalva. De nincsenek ilyen segélyre ráutalva és megengedhetetlen, hogy ilyen segélyt elfogadjanak.

A HOH központjának szükségleteiről itt kell gondoskodni, saját, helyi forrásból. Ha a helyicsoportok nem képesek központi kölétezettségeiknek eleget tenni, ne támaszsanak igényeket a központtal szemben. Központ nélkül nincs HOH, költségvetési fedezet nélkül viszont nincs központ. Ha nincs más út — külön megadottatás keretében kell megoldani ezt a problémát, mely az utóbbi időben igen kritikussá vált és meg kell szűnnie a pusztá gondolatnak is, hogy a HOH szervezeti segélyt kapjon vagy várja Amerikából.

Likör-
különlegességek:
Csaszarkörte
Barack
Punch

ELIAZ WINES & COGNACS

Kölcsönt ad Petach-Tikvàn
minden értékre: Lombard
(*) (9-1, 5-7), Guttman-u. 4.
Sokszorosítás, másolás.

A templomok is alijáznak

A zsidó nép századokon át nagy tisztelettel vette körül a prágai első zsidó templomot, az Altneuschul, amelyet a monda szerint a második zsidó állam rombadőlése után Jeruzsálemből menekülő zsidók építettek a Templomból megmentett kövekkel. A nevet pedig úgy magyarázták, hogy bárha régi (alt), mindig új (neu) marad. Ezt a nagy tiszteletet még fokozta az a körülmény, hogy az Altneuschul nevével összeforrt a 16. századbeli nagy Rábi Löw misztikus csodatevő személyisége, aki agyagból emberi lényt formált, az ismert „golem”-ot, akinek papírra írt káráját, amulettet, tett a szájába, amitől az eleven lett és urát hat napon át szolgálta. Pénteken délután a rabbi kivette a golem szájából a cédulát, mire az ismét élettelen agyaggá vált.

Az Altneuschulnak példátlan népszerűsége juttatta Herzl Tivadart arra a gondolatra, hogy a Zsidóország felépítéséről írt — amint sokan akkor azt hitték: utopiásztikus regényét Altneuschulnak nevezze el. Ős háza — új hon, ezt választotta valaha szegény Komoly Ottó a magyar kőöntés öltöztetett szegény című.

Pedig az Altneuschul nevének mi köze sincs sem az alt-hoz, sem a neu-hoz. Nem a német szó ez, hanem tisztán héber. Amikor ugyanis Prága városának zsidói a 11. században nekigyürköztek a templom felépítésének, akkor irásban megfogadták: csak csak a feltétellel — a német — teszik, hogy a messiás eljövetelekor a templom alapköveit elvieszik Oltónba. Később, az aszimiláció korszakában elfelejtődött a név héber eredete és az am-háarecek révén beleléte magát a köztudatba az a hit, hogy itt valami német névről van szó.

A prágai templomalapítók gondolata tanúságot tett ugyan Erac Jisraél szertéről, de nem is volt eredeti, mert az ággádban kifejezett zsidó népi fantázia már régen arról ábrándozott, hogy ha eljön a Messiás, akkor az összes bét-há-midrások a szétszóródásban átszállingóznak az ősek földjére.

A kibuc galupot, a szörvályok összegyűjtése keretében — bárha a messiás még nem jött el — úgy tesznek, mintha Izrael galuti templomai igazán elkezdének az alijázást. Persze jórészt már nem jöhet. Rombadőlték, elégették, elpusztultak — avagy a vasfűgöny mögött, különösen pedig Orosz és Lengyelországban, jórészt idegenek tanyáznak bennük. Így hát az átrepülésre számbajövő templomok száma ugyancsak megcsappant.

Azonban mégis megkezdődött az átköltözés, egyelőre még csak kis arányban, de az első templom már megérkezett, és pedig — Olaszországból. Itt ugyan nem a fasiszták, avagy a náci pusztították el a zsinagógákat, hanem az angol repülő bombázták szét őket a második világháború során, mint például Torinóban és Milánóban. Livornóban ilyenképpen — az amerikai templom mellett — a világ legrészesebb zsinagógája pusztult el. De maradtak még szép számban régi, gyönyörű templomok, amelyek az olasz művészet hatásának ökos példái.

A jeruzsálemi kis olasz kolónia áthozta a velencei tartományból Conegliano községnek templomát egész berendezésével együtt — csak a puszta falak maradtak a gölaban. Áthozták a 17. század barokkjában épített aranyozott frigysekre, az almemort, a padokait a falak faburkolatával, valamint a női galériát. El-

hozták, vagy jórésztben le-másolták az érdekes és jellegzetes fali feliratokat, amelyek közül talán a leg-szebb a kimenet feletti in-tés: Al tēcu bechípazon! (Ne távozzatok sietve!) Ezt a kész templomot azután be-építették a jeruzsálemi King George-úton fekvő Bámáálé iskola nagytermébe, amely a sors egy fura véletlene folytán pontosan olyan mé-retű, mint amilyen a cone-glianói templom volt.

Német zsidók alapították a coneiglianoi községet, akik a középkorban német üldö-zők elől a sokkal szabadabb levegőjű Olaszországba me-nekültek. Ez a község legri-rágóbb korában sem szám-lált több, mint 37 tagot. De milyen bálmutos izléssel és micsoda szeretettel építették meg és rendezték be ezt a kis zsinagógát, amely még ma is, századok után, remek be készült ékszer gyanánt hat, valósággal megbűvöli a szemlélőt. Kévs olyan zsi-nagóga van az országban, amely úgy áhitatra keltené az embert, mint ez a kis templom. Ne mulassza el senki, aki Jeruzsálemben jár, hogy ezt a templomot meglekintse.

Az olasz község végzi itt szombati és ünnepi imáda-gát a régi római ritus szer-int, amely Európa legősibb imarendje, hiszen ott már a Makkabeusok idején, 2100 évvel telepedtek le zsidók, jóval a második zsidó állam rombadőlése előtt.

Mint mindenütt Európá-ban, a kis zsidó községek el-néptelenedtek, mert lakói átköltöztek a nagyvárosok-ba. Ez volt sorsa Conegliano-nak is. De véletlenül akadt valaki Jeruzsálemben, aki ismerte Coneglianót 36 évvel ezelőtt, amidőn az első vi-lágháborúban az Iszono mel-lett vívott véres harcok ide-jén, mint magyar tábori rabbi teljesített ott szolgál-tatot: dr. Disson-Deutsch Ernő volt brassói rabbi. Az olasz zsidók kérésére, a múlt szá-vuot napján beszélt a zsi-na-gógában egykori coneiglianoi élményeiről. Ilyen kicsiny a világ.

Közben komoly próbálko-zások folytak megmaradt német-zsidó templomoknak Izraelbe való átszállítására. Sajnos, az ilyen alijázás gyakran azon botlott meg, hogy a kilátásba vett frigy-sekreány avagy álmemor-olyannira ellentétben van korunk izlésével, hogy a leg jobb akaratral sem lehetett őket idehozni. Izléstelen-ség még akkor is izléstelen ma-rad, ha egészen új származá-sú. Hiszen tudott dolog, hogy a reneszánsz-korabeli építmények közelebb állnak a moderna emberi izléshez, mint a múlt század végén a középeurópai nagyvárosok-ban épített szörnyű stukka-turával borított, óriási tor-nyokkal, avagy kupolákkal ékesített, főuri palotákat mímelő nagy bérkaszar-nyák.

Csak Haifán sikerült a napokban a Masszada-utca-n lévő új kis zsinagógában fel-állítani egy németországi, nácikezékből megmentett frigysekreányt, amely igen izlésesen hat.

Sajnos az izlés nem ottho-nos az ország zsinagógiái-ban. Az embernek gyakran az az érzése, hogy a gámbá-jok unokáik építészkevényeiből emelt kis házakból merítik az ihletet. Van itt Tel-Avivban egy filozofusról el-nevezett utcában egy tem-plom, amelyre olyan arány-talanul rettenetes nagy kupolát csaptak rá, amely az egész épületet szinte elnyom ja és ennélfogva úgy hat, mint valami szörnyű vízfél. Hát még a világitás elrend-ezése a legtöbb templom belsejében. Legfőbb ideje, hogy jóízűség, szakmai építé-szek vegyék kezükbe az ügyet. Lám, Kfár Háróeben, Bét-Lid és Chedera között, az ember az országútról gyó-

Megszűnnek a zerelemek

Evekig tartó harc után itt az eredmény: az új tör-vényjavaslat szerint a leg-közelebbi tanévben megszűn-nek a zerelemek. Izrael isko-lái négy zerelem közt oszla-nak meg. Az Agudát Jiszrá-él iskolái a chéder metukáni látják ideálként. Ez a típus magyarnyelvű vidéken csak kevésbé volt elterjedve és főképviselői voltak a pesti „Tajrász Emesz” és a pozson-yi „Jesodé Hátórá”. Fel-adatuk lényegét a vallási tanulmányokban látják és céljuk talmudtudósá neve-lni minden tanítványt, ké-pessé tenni őket arra, hogy tanulmányukat jesivákban folytathassák. Emellett — bár minimális mértékben — de világi oktatást is adnak. A napi 6-7 óra tanidőből azonban csak 1-2 óra esik az összes világi tan-tárgyakra. A „Mizráchi” isko-lái ugyanazok, mint a magyar területől ismert orthodox elemek és polgá-ri. Céljuk vallásos embert nevelni és nem okvetlenül talmudtudós. A neológ isko-lák itteni mássai a „kláli” zereemben találhatók. Ezek-ben hivatalosan és külsőleg helye van a vallási hagyományoknak is, bár kérdés, hogy van-e gyakorlati jelen-tősége és nem többet árte-mint amennyit használ a nem öszinte és csak látszó-lagos hagyománytisztelő. A negyedik a „zerelem ovidim” vagy hisztadruti zerelem nem a galuti zsidó iskolát vette alapul és mintául sem elmé-lében, sora gyakorlatban, hanem a külföldi nemzeti iskolát, sőt ezek közül is a leghaladottabbakat és egy-szerűen a „magy”, „dán”, „amerikai” szót helyettesít-tette be a „zsidó” szóval.

Megszűnnek a „zerelemek”

Az új kormányprogram-szerint ezek a zerelemek most mind megszűnnek a helyük-ke egységes állami nevelő hálózat fog lépni. Egyelőre még nem tudni részleteket arról, hogy milyen lesz ez az „egységes” hálózat, sem arról, hogy milyen „árnya-lat”-okat fognak benne meghagyni. Mindenesetre szükségesnek láttuk, hogy felkeressünk mindegyik zere-mben egy tekintélyes és számottevő igazgatót s át-nyujtsuk a közönségnek in-formációikat s a belőlük lev-onható következtetéseket.

Mose Niszáni az I. számú hisztadruti iskola (Bét Chi-nuoh Alef) igazgatója sze-rint, mint annyi sok más esetben is, a zerelemek terén is a gyakorlat messze elő-volodott az eredeti elvektől és az eredeti célkitűzésektől. Elvileg és történetileg indokolt volt a zerelemek felállításának létezése. Nincs és nem is képzelhető el pusztán „nevelés” nélkül, hogy annak célja, iránya, színe-zete ne volna. Eppen ezért nemcsak Izrael történetében hanem mindig és mindenütt voltak zerelemek. A chaszidizmus korában kétségtele-nül létezett két zerelem a zsi-dó nevelésben: a chaszidoké és az ellenzőiké. Viszont pl. a középkori keresztény ne-velésben a jezsuita „zerelem” elnyerte a többiekét. Ha ol-nunk egy szocialista társa-dalom felépítése kizsákmá-nyolók és kizsákmányoltak nélkül, akkor az ifjúságot ebben az irányban kell ne-velni. A zerelem ebben az

irányban vezető és kötelezi a tanítót. Ez az elv és a tör-ténelmi kezdet.

„Lélekvadászok és pénzposcékolás”

A nyolcadik alijja (az ál-lam kikiáltása óta) azonban olyan tömegeket hozott az országba, hogy lehetetlen-ség volt a tanítókat válogat-ni, vagy nekik kötelező ir-nyítást adni. A szükséglet annyira nagy és égető volt, hogy tanítóként alkalmaz-tak mindenkit, aki erre al-kalmasnak vélte sajátma-gát. Ez a dolog odáig fajult, hogy a tanítók tekintélyes része — bár természetesen nem mindnyájan — nem lel-kiismerete és meggyőződése szerint csatlakozott egyik másik zerelemhez, hanem a-szerint, hogy hol kapott ép-pen állást, hogy voltak a külső feltételek számára ké-nyelmesebbek. A zerelemek száma is megegyező volt az egész zerelem probléma lé-lekvadászatát és pénzposcé-kolását vált. Gyakran 5-10 gyerek számára tanítót fi-zettek ugyanott, ahol pár-száz méter távolságban ugyancsa 5-10 gyerekkel is kolája volt a másik zere-mnek.

Mindez persze nem kíván-atos állapot. Nemcsak pénz-ügyi szempontból, hanem az olé-probléma szempontjából sem. Nemhogy közelebb hoz-ná és összeolvasztaná ez a rendszer a különböző orszá-gokból származó oiókat, ha-nem még inkább elválaszt-ja őket. Ami pedig az elve-ket illeti: a munkamezga-lom elvöiből igen sok min-den közkinccsé vált már amugyis az egész társada-lomban, a „zerelem ovidim” ma már több, mint 50 szá-zalék az ország összes isko-lái között s így valószínű, hogy minden ami érték volt a „zerelem-ovidim”-ban nem-csak, hogy nem veszt el, ha-nem meg fogja hódítani az ország összes iskoláit. Vonatkozik ez különösen arra, hogy a „zerelem ovidim” tan-ítóit voltak mindig azok, akik a haladó és modern pedagó-giai gyakorlatot Izraelben kipróbálták és meghonosí-tották.

Eltávolították a képzettség és képesség nélküli tanítókat

A zerelemek megszűntetése kétségtelenül nagy tisztoga-láshoz fog vezetni a tanító-karban és a képzettség és képesség nélküliek kiküszö-bölésével emelni fogja az isko-lák nívóját. A régi, kép-zett és megalapozott tan-ító munkájában jóformán semmiféle változás sem fog bekövetkezni a zerelemek megszűntetésével s a fiatalabbak is meg fogják talá-lni a helyes utat az idők fo-lyamán. Nagyobb befolyása lesz természetesen az új tan-tereknek, ha ugyan tényleg létre fog jönni egy országos és mindenütt egyforma tan-terv. Ehhez — ha lesz — természetesen a „váltó” ta-nítóknak is alkalmazkodnia kell.

Ami az iskolát illeti: meg-levő, megalapozott iskolák-ban majdnem semmi válto-zás sem lesz, legalábbis nem egyelőre. A meglévő és ösz-szeműködő tanító kar vál-tozatlanul fogja munkáját folytatni akkor is, ha né-hány osztályt és néhány ta-nítót hozzácsatolnak. Csak a miniatűr, erőszakkal ces-

nált, kevés gyerekes isko-lák fognak megszűnni, ill. összeolvaszni vagy egy na-gyobb iskolához kapcsolód-ni. Még kevésbé érinti a változás a középiskolákat. A törvényjavaslat kifejezet-ten csak az elemi iskolák-ról beszél.

A „kláli” zerelem helyesíti az iskolák egységesítését

A „kláli” zerelem iskolái közül az „Itámár” iskola igazgatóját, Wohlmut Ovit kerestük fel.

Informátorunk legnagyobb örömeinek ad kifejezést a ze-relemek megszűntetése felett. Eddig is az egységes iskola prototípusát látták maguk-ban. Ezért nem ismer a „kláli” zerelem semmiféle megkülönböztetést s tan-ító-k és gyerekek egyaránt az összes pártok, rétegek, osztályok stb.-ből érdekel-tek. Maga a tanterv is álta-lános emberi s ezen van a hangsúly. Mindennek helyet adtak a tantervben, hagyó-mánynak és imának egyfe-lől, kézimunkának földmü-velésnek, természettudo-mánynak másfelől. Így az-tán a „kláli” iskola tanter-ve minden zerelem tanter-veiből belekerült az, ami a másik zerelem alapja.

Egyébként egész gaz-dasági életünk és adminis-trációnk megszervezése a tul-zott politikai hibájában szenved. Az új kormány-program általános depoliti-zációt hirdet s ennek egy-része az iskola depolitizáció-lól, az iskola kivonása a po-litikai pártok befolyása alól — mondta Wohlmut igaz-gató.

A törvény hányosságot

A törvényjavaslat három dologban nem volt követke-zetes:

1. A vallásos pártok nyo-mására mégis fog létezni külön vallásos zerelem, bár más néven. Pedig követelé-sük nem vallási, hanem párt-célokat szolgál. Az egységes iskolában a vallásnak meg-felelő helye van s így nem volna szükséges külön val-lásos iskolák fenntartása.
2. A törvényjavaslat enge-délyezi, hogy a szülők ki-vánságára az egyes iskolák különleges színezettel mű-ködjének. Sajnálatos azon-ban, hogy nincs megmond-va, milyen színezetről van szó? Ha egyes pedagógiai irányokra vonatkoznak ez a óltás, vagy humán-, real, stb. tagozatokra, úgy érthe-tő volna. Félő azonban, hogy a színezet (gávan) alánv alatt tovább fog élni a zerelem és színezetet köve-telő ivetlet fognak a szülők-kel aláírni a zerelem-nyilat-kozat helyett.
3. Ugyanabban a mondat-ban van a harmadik hiányosság is: a megfelelő szí-nezetet a szülők szabhatják meg. Ha pedagógiai színe-zetről lesz szó, úgy ennek meghatározása kizárólag a tanítók és tanügyi vezetők feladata kellene, hogy le-gyen.

Mindent összevéve a „kla-li” zerelemek nagy megel-gedésre szolgál az új javas-lat, de ez a megelégedés még nem teljes.

A Mizráchi óvatos és tartózkodó

A „Mizráchi” iskolái kö-zül a „Táchkómóni” iskola igazgatóját Buehert kerestük fel. Nagyon óvatosan és tartózkodóan nyilatkozott s közben állandóan hangoztat-ta, hogy az egész kérdés nem a tanítókra és az igazgatók-ra tartozik. Ezek vélemény-nyét — szerinte — nem is szükséges megkérdezni, ha-nem róluk nélkülük kell ha-tározni. Ok az erre illeke-kektől fogják utasításaikat kapni és azt fog kelleni vég-rehajtaniok. Miután pedig még nem kapták meg a le-endő új tantervet, semmit sem lehet mondani; ered-ményekről és véleményekről még éppen csak pár évi ta-pasztalat után lehet lesz majd nyilatkozni. A szülők — szerinte — teljesen pasz-szívok és érdektelenek az

egész probléma iránt, ami amugyse tartozik rájuk.

Végül azonban mégis kö-zött annyit, hogy vélemény-szerint örvedetes a terv mert csökkenti a zerelemek számát: négy helyett csak kettő lesz: vallásos és val-lástalan. Másik jó dolog a tervezetben, hogy jobb, ha megszűnik a párt (Mizrá-chi) szerint való elnevezés, mert hiszen eddig sem volt a pártnak semmi befolyása az iskolára s csak a név adott okot félreértésekre és vitákra.

Az Aguda kívánósága: istentelők tanítókat a vallásos iskolákba

Ezek után az „Agudát Jiszraél” központi elemi iskolájának igazgatóját, a va-lóci származású Hirschfeld Meirt kerített fel nyilatko-zatra. Ő is hangzottak, hogy egyelőre nehéz állást foglalni, mert hiszen a jö-vő tanévről van szó és rész-letes rendeletek még nem érkeztek. Annyit azonban meg lehet állapítani, hogy ha az érdekeltek minden egyes köre képviselve lesz a nevelésügy vezetésében, nem fogja veszély fenyegetni a vallásos nevelést. A vallásos nevelésben is, mint minden nevelésben a legényesebb pont a tanító egyénisége. Ha a vallásos iskolákban istentelők tanítók lesznek, nem lesz semmi veszedelem, ha pedig nem, úgy küzdeni fog-nak jogaikért a vallásos kö-rök. A főcél tehát az a val-lásos iskolákkal kapcsolat-ban, hogy a tanítók kivete-zése vallásos kéában legyen, bár nem szükséges, hogy a vallásos párt kezében. Val-lásos pedig az, aki a törét és a micvákat betartja, fő-leg a gyakorlati micvéket (kásur, cicit, stb.), egyzó-val, aki a „Sulchán Áruoh” szerint él.

Ezt mondta a négy iskola igazgató.

Mindent összefoglalva azt mondhatjuk, hogy a törvény javaslat valóban csak egy keret és nehéz előre meg-mondani, hogy lesz-e lényeg-es tartalma. — Egyelőre mindössze két dolog bizo-nyos: 1. kislétszámú osztá-lyok és iskolák meg fognak szünni, vagy egyesülni fog-nak, vagy nagyobb iskolák-hoz lesznek hozzácsatolva. Ez pedig nagyszámú fel-mondásra és pénzmegtakarít-ásra fog vezetni. 2. Megvan a fennmaradó iskolák, bérma-lyik zerelemhez is tartozza-nak, minden változás nélkül folytassák működésüket ad-digi szellemükben.

Hogy a takarékoságon kívül az állítólag még fon-tosabb célhoz, a pedagógiai szempontból egységes neveléshez közelebb jutunk-e, az azon múlik, hogy lesz-e bá-torsága a kormánynak nem csak minimális-tantervet ki-adni, hanem részletekbe menően is kidolgozni a ter-veket. Ez a részletes tanterv nemcsak a heti óraszámok-zat kell, hogy meghatározza, hanem a tényleges tan-anyagot, megjelölve benne, hogy mit és mennyit szabad belőle nyelvilleg vagy egyéb-ként gyenge osztályban el-hagyni. Legelőszérűbb formá-ban: kötelezően előírt egy bizonyos tankönyv haszná-latát minden tárgyra és minden osztályra néve. E-zen felül persze akkor le-ne a nevelés valóban egysé-ges, ha kötelező és részle-tekbe menő rendtartást is kiadnának, mely az iskola életének összes mozzanatá-ról intézkednek. Erről azon-ban senki még csak nem is álmodik. S végül mindezek betartását ellenőrizni is kel-lene, ami meg a jelen szer-vezeti keretek közt éppen-séggel lehetetlen.

A zerelemek megszűntetése tehát lehet, hogy első lépés egy nagy cél, az egységes nevelés felé, de lehet az is, hogy csak pénzspórolás és cégtáblacsere. A jövő fogja megmutatni, hogy melyik s féltő bizong, hogy csak az utóbbi.

Válasz egy kérdőívre

A filharmonikus zenekar vezetősége érdekes újítást vezetett be, amikor bérleti között kérdőívet osztott ki...

1. Mely művek tetszettek a legjobban az elmúlt évadban? — A standard klasszikus műveket nem számítva, Sztravinszky: A tavasz megszentelése, — Prokofjev: Romeo és Juliája, — Ernest Bloch: Siomó-rapszódiaja.

2. Mely művek tetszettek a legkevésbé? — Amelyeket a leggyöngyöbben tolmácsoltak. Ha megnevezném őket, úgy azt a benyomást keletteném, mint ha maguk a szerzemények ellen volna kifogásom...

3. Kíván több modern művet beiktatni? — A kérdés ravasz. Számomra a közönség konzervatív ízlésére, s mivel a zenekar eddig gondosan elitálta a korszerű művek legértékesebbjeit...

4. Kíván-e több izraeli művet hallani? — A szegény szavazó ímélt zavarba jön. Patrióta érzelmektől, vagy már fentebb említett konzervatív hajlamait kövesse-e? De a 3. paragrafus alatt elmondottak ide is érvényesek.

5. Milyen különleges kívánságai vannak a jövő évadban előadandó műveket illetően? — Erre a kérdésre már fent megadtam a választ. De a klasszikusokat illetően komoly hézagok mutatkoznak a műsorban...

6. A legkényesebb két kérdés dizkrétan a hatodik helyre szorult: kívánjuk-e Wagner és Strauss Richard műveinek előadását? — Szívesen és lelkesen, de az értelem miatt...

diktál. Jól tudom, mily ellenérzéssel viseltetik közönségünk tekintélyes része mindkettőjükkel szemben. A közelmúltban két kísérlet is történt ennek a kérdésnek gyakorlati megoldására...

Ezek az írók és művészek napjaink problémáiból merítik az ösztönzést és példázataikkal átvilágítani igyekeznek korunk beteg szerzetét...

Ez a világ háború legelső éve, a veszélyes gyakorlatok közé tartozik Amerikában az „ujjonnan jöttek” utját olyan katalizátorok kioldásának...

Az új generációnak — ezek utódnak — majdnem lehetetlen elfogadni a régi értékeket. Perspektívák hit nélkül áll a jövő előtt...

7. Általános megjegyzések az elmúlt évadot illetően: — Ez nem tartozik a szavazás tárgyához s ezért erre majd évévi beszámolómban fogok választ adni.

CLAUDIO ARRAU ZONGORAESTJE Mozart utolsó zongoraszonátájának (d-dur, K 576) kivételével, csupa „cimes” mű szerepelt kiváló vendégünk műsorán...

Mozart utolsó zongoraszonátájának (d-dur, K 576) kivételével, csupa „cimes” mű szerepelt kiváló vendégünk műsorán...

A harminchat éve megjelenő kitűnő amerikai folyóirat, a „The Saturday Review” ankétjai mindig eseményzárba mennek. Utolsó ankétja a második világháború utáni generáció iradalmi és művészi teljesítményeiről ad átfogó képet...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

„Egy elveszett generáció” ez, amelynek ha előnyére is lehet írni, hogy a McCarthy demagógia nem tudta megfélemlíteni, lelkiismerete — egyelőre — csak az enyhe tiltakozás határáig megy...

HAÖVÉD HACIONI HITACHDUT Mosáv ügyosztály OLEJ HUNGARIA IRGUN „HAMISTARSIM”

A településünkhöz tartozó földeken az aratás befejeződött és hozzákezdtek a falu felállításának technikai előkészületeihez. A Szochnut Telepitési Osztálynak a vezetője jul. 15-re tűzte ki a letelepedés napját (Jom aijja)...

közgyűlést TARTUNK, amelyen személyes megjelenésed kötelező. Erdeklődőket megvesszünk látunk. A mosáv vándorjának nevében: Hitachdut Olej Hungaria, Szalavecz Alexander Országos Központ. (*)

Faesztergályost KERESÜNK csakis elsőrendű szakembert, állandó munkára. Jelentkezni: CHOLON, RASSCO B. BAR KOCHBA U. 4. SZ., SCHWIMMERNEL.

vivódás, lázadás. A második téma visszatérés: lezáródás, megadás, megkésés. Arrau kissé élesen állította szembe ezeket egymással...

dent egykezett kifejezni benne — valóságos önéletrajzát mondva el; ideáljainak képét idézi fel: Ernestinét (mint Esterella) és későbbi feleségét, Kláráét (mint Chiarina)...

talán hiányzott a pezsgő mámorító göze, a kicsapongó jókedv, Schumann fiatalos rajongása és szertelensége, szerelmi sóvárgása, humora s inkább fátyolos álomképek vonultak fel képzetében, mint eleven, élő figurák...

VIDOR követtőiroda TEL-AVIV, ALLENBY 94. Telefon: 3345 LAKASOK EXISZTENCIÁK UZLETEK TELKEK, stb. (*)

Ha Ön válogatott kézzel írt műveket szeret Ha Ön értékeli a szakkereső kiadványait Ha Ön az egyéni tanácsadásban kedvet lel Ha Ön örömet akar bevásárlásból, KERESSE FEL

Hasabon a finom illatszertárt Jeruzsálem, Ben Jehuda 15 (*)

Dekorátorok, mosodák! Ha vevőjüket jól és olcsón akarják kiszolgálni, úgy a függőnyt NEUWIRTH-nál TISZTITTASSÁK. Tel-Aviv, Nachlat Benjamin u. 133 Alapítva: 1939. (*) 1953 VI 19 Uj Kelet 9

Mi újság a mezőgazdaságban Amin Pest titokban nevet

A suvai tehenészet jelentős eredményei

Suval kibucban az elmúlt évben jelentős eredményeket értek el az állattenyésztés, illetve a tehenészet terén. Egy-egy tehén átlagos évi tejhozama elérte az 5250 litrot és az átlagos zsírtartalom a 3,85 százalékot. Emellett méltó tény, hogy a tejhozam emelkedése — az előző évhez viszonyítva — tehenenként átlagban 1310 kiló volt, míg a zsírtartalom 0,23 százalékos emelkedést tesz ki.

Ez a nagyszerű eredmény elsősorban az észszerű táplálásnak tudható be: a tenyésztők ugyanis megmaradtak az Izraelben szokásos takarmánymennyiségek keretében, miközben gondosan vigyáztak a jószág egészségügyi állapotára, a testi kondícióra és a normális párosulásra.

A suvai tehenállomány fejleményei szempontból általában közepes tulajdonsággal rendelkeznek, amely-

nyiben egy fiatal neveli kibucban van, melynek tehenészei szintén unjonok a szakmában. Ez a tény viszont azt bizonyítja, hogy a fejős jószág színvonalának felemelése szempontjából milyen nagy jelentőséggel bír az odaadó munka, a tehenek gondos és egyéni kezelése, valamint a következetes takarmányozás.

Annak érdekében, hogy az ország tehenészeinek — különösképpen pedig a Negev tehenészeinek — lehetővé tegyék a suvai kitűnően bevált módszerek tanulmányozását, június hó 22-én tenyészállat kiállításal egybekötött tehenész összejövetelt rendeznek. Az ezzel kapcsolatos munkákat a földművelésügyi minisztérium tenyészjószág osztálya és a Negev-fejlesztő társaság végzik.

Az összejövetel alkalmából a suvai állatállományról fizet fog megjelenni.

Tanulmányozzák a Kineret-tó hal-állományát

A kinereti halászat ezidén bizonyos hanyatlást mutat. Szakértők ezzel kapcsolatban rámutatnak a külföldi példákra és a hanyatlás okát az utóbbi évek intenzív halászatában látják. A Kineret-tó ugyanis zárt medence, melynek állomány-terhelési lehetőségei korlátozottak.

Az állomány felállítására óta a földművelésügyi minisztérium halászati osztálya tanulmányozza a Kineretben lévő halfajtaikat, azok számát egymáshoz való arányát és életmódjukat. Ennek a kutatómunkának az alapján készítik elő a kinereti halászati terveket, valamint annak kifejlesztését és szeliktését.

A kutatás azt bizonyítja, hogy a halászati szakmában igen nagy a fiatal sardínia-halak száma. Ennek elkerülése céljából azt javasolták, hogy a sardínia-halak idejében a halászok nagyobb szemű hálót használjanak és ezáltal tegyék lehetővé a fiatal halak fejlődését és gyarapodását.

Ugyancsak ezeknek a tanulmányoknak az alapján lépéseket tesznek a halállomány fokozása érdekében olyképpen, hogy az Amnon nevű halat speciális medencékben tenyészítsék és apró, párnapos halakat százezres mennyiségben helyeznek el a tóban. Az elmúlt két évben, amióta ez a munkálat

folyik, körülbelül 700 ezer apró-hallal gyarapították a Kineret állományát. Szakértői becslés szerint, ha a halak külső beavatkozás nélkül, természetesen módon fejlődnek, az ujszülöttek 90 százaléka pusztul el, míg mesterséges tenyésztés mellett a medencékben a pusztulási arányszám 15–20 százaléka csökken le.

A halászati osztály követni akarja ezeket a halaknak a fejlődési útját, ezért egy részüket — mielőtt a Kineretbe elhelyezték volna őket — megjelölték és a halászokat felkérték, hogy amikor ezek a halak hálójukba kerülnek, hozzák el azokat a halászati osztálynak.

Az illetékes ügyosztály terve ezt a műveletet évi 1–2 millió apróhalra fokozni, hogy ezáltal biztosítsák a halhozam növekedését. Megjegyzendő, hogy ezt a módszert más országokban is alkalmazzák kitűnő eredményekkel. A Kineret-tó halállományának növekedése érdekében időközönként kikotorják a Kineretbe ömlő patakok medrét, ahol bizonyos halfajták lerakják petéjüket. Ennek a műveletnek a célja megnyitni a tóba vezető utat az apróhalak számára és ezáltal megakadályozni azt, hogy a Váádiban pusztuljanak el.

Mezőgazdasági iskola a hegyi telepítéseknek

Nyolc hónappal ezelőtt a földművelésügyi minisztérium a Jeruzsálem melletti Eja Káramben mezőgazdasági iskolát állított fel, hogy megfelelő kiképzést nyújtson a hegyvidéki telepítéseknek. A hegyvidéki mezőgazdaság ugyanis speciális szakutadást igényel, mert csak annak segítségével képes a mezőgazda minden megművelésre alkalmas talpalatnyi földet célszerű formában kihasználni.

A intézet rövid fennállása alatt a rendelkezésre bocsátott területeken terraszokat rendezett be, amelyeken intenzív zöldségtermelés folyik. Palánta-telepet állítottak fel különböző erdei nö-

vények, gyümölcsfák és dísznövények számára. Az intézet növendékei 600 dunányi területen különböző gyümölcsfákat szántak, köztük egy nagyobb olajigettet, ezenkívül nagy területen

sűrű-rendszerrel almafákat ültettek el. Az intézet gombatenyésztő üzemét és méhészetét is rendezték be.

Az iskolában a tanítási idő négy év. Az intézetnek internátusa is van, viszont azok a tanulók, akik a közelben (Jeruzsálemben) laknak, künlakóként is beiratkozhatnak az iskolába. Azok, akik a középiskola

Újabb akció az állat-tuberkulózis leküzdésére

A földművelésügyi minisztérium veterinárus osztálya országsszerte vizsgálatokat folytat annak megállapítására, milyen mértékben van a tehenállomány megfertőzve tuberkulózissal. Az akció során az ország különböző pontjain huszezer darab vizsgálatot vizsgáltak meg és kiderült, hogy az egész állomány tiz százaléka fertőzött beteg (pozitív), míg további tiz százaléka gyanús.

A vizsgálattal egyidejűleg akció indult meg a tüdőbaj leküzdésére. A munka a Bang-féle módszer alapján folyik, melynek lényege: módszeres vizsgálatok alapján igyekeznek a fertőzött állatok azonosítását kideríteni és ezután nyomban el távolítják azokat a gazdaságból; a nyílt tüdőbajban szenvedő jószágot, amely embert és állatot egyaránt megfertőzhet, nyomban levágnak; új, gümőkórmentes generáció felnevelése, ami olyképpen történik, hogy a szoptós borjut elválasztják a tüdővészre hajlamos anyától és mesterséges módon tehenéjjel táplálják azt.

Ennek a tervnek az alapján egy év leforgása alatt (1951 október — 1952 szeptember) 34 ezer tuberculin-vizsgálatot folytattak le. Az akció az ország egész állatállományának egy harmadát ölelte fel és a tüdőbajra hajlamos állatok izolációja révén, megakadályozta ennek a veszélyes kórnak a terjedését.

A faluról Pestre felkerült átképzős, alázatosan belép a vállalatvezetőhöz.

— Igazgató úr, kérem... A vállalatvezető feloslatam: — Megtanulhatta már, hogy nincs úr, csak elvtárs! Na, mit akar? — Igazgató elvtárs, kérem engedje meg, hogy holnap műszakot válthassak. Az operába kaptam jegyet a kultúrfelelős elvtársától... — Nagyon örülök, hogy így fejlődik a szocialista kultúrátudatra. És mit néz meg?

— A Trubad elvtársat, igazgató elvtárs kérem... — Az ÁVH megindította a hadjáratot a pesti cionisták ellen is. Egy napon az ÁVH géppisztolyos emberei jelennek meg egy cionista lakásán, megbilincselik, letartóztatják, majd ezt kérdezik: — Van itt magán kívül más cionista is? — Kérem, — mondja a letartóztatott — itt minden cionista magánkívül van!

Sztálin halálával kapcsolatosan mesélik: Haldoklik egy kereskedő és magához hivatja a társát. — Egy vallomással tartozom neked — kezdi. — Ezek óta megcsaltalak a feleségeddel. — Tudom! — Azonkívül megcsaltalak az üzletben is sok pénzzel. — Tudom! — Hátha mindezt tudtad, miért nem tettél ellene semmit? — Hogyhogy nem tettem ellene semmit? — mondja a társ. — Hiszen én mérgeztelek meg.

Egy orosz úr a pesti Bazilikában és elérzékenyülten hallgatja a misét. Szól a nagy zenekar, az orgona és az énekkarok. Egyszerre csak felmeleg a pap a szószékre és prédikálni kezd. — Az orosz egy ideig csendes hallgatja, majd megmaga, mérgesen felugrik és elkiáltja magát: — Propaganda doszt! Dáváj muzika!

Kohn és Grün ütnék a rádióval és nagy izgalommal hallgatják a Bernben lejátszó magyar-svájc futballmérkőzést. Különösen Kohn izgul nagyon. Üvölt, csapkod, a térdét veri: — Hé, Puskás, most löj bele! Kocsis, törj előre! Gyerünk fiúk! Tíz évet addig várunk!

Egy új minisztérium homlokzata — és háttere

(Folyt. a 3. oldalról) éppen vasárnap reggel, tehát a minisztertanács napján, között egy állítólag megbízható forrásból származó hírt, hogy újból felhangzott a vita a fejlesztési minisztérium körül és nemcsak Eskol nem akar a dolghoz hozzájárulni, de Dov Jozsef semmilyen körülmények között sem hajlandó elfogadni egy ilyen kiterjedt hatáskört.

Mármint tudott dolog, hogy Eskol és a „Háárec” között elég feszült a viszony amióta a lap nyíltan követelte a miniszter lemondását. Amikor tehát a Háárec ujságírója azzal a kérdéssel fordult a szövívőhöz: mi indította a kormányt erre az elhatározásra, egyik kollégája így válaszolt a szövívő helyett: A dolog nagyon egyszerű, mondta, Eskol ma reggel kinyitotta az ujságot és látta, hogy a Háárec szerint Dov Jozsef fejlesztési minisztersége lekerült a napirendről. Mire homlokára ütött és így szólott: ime, itt az alkalom, hogy kellemetlenségek okoznak a lapnak és bebizonyítsam, hogy megbízhatatlanok. Elment a minisztertanács ülésre és bejelentette, hogy nem ellenzi többé, hanem követeli a minisztérium felállítását. Ez az egész história magyarázata.

Persze, az igazság másutt van elrejtve. A hírek szerint Ben Gurion személyesen ragaszkodott ahhoz,

hogy Dov Jozsef tényleges tárcát kapjon és ne úgy illesse a kormányban, mint egy felesleges kerék. Ő kényszerítette volna a minisztereket arra, hogy az új minisztérium felállításába beleegyezzenek és Dov Jozsefet arra, hogy elfogadja ezt a nagyon kis hatáskört is.

A minisztérium nem elég Dov Jozsefnek tehát van már hivatala, de az országfejlesztés kérdése még mindig nem oldódott meg. Hogy valójában eredményeket tudjunk elérni, ahhoz feltétlenül szükséges az összes vonatkozó kérdéseket egy minisztériumban egyesíteni. Mégis csak furcsa, hogy az állam fennállásának hatodik esztendejében Hillel Dánnak, a német kártérítési társaság vezetőjének kell jönnie és azt mondania „a társaság összpontosította az összes fejlesztési terveket”. Hillel Dán igen lendületes szervező, és talán tényleg jó volna, ha valaki hozzá hasonló lehetne fejlesztési miniszter. De egyelőre nem az és nem az ő feladata a központi problémák megoldásáról gondoskodni. Ez a kormány feladata volna, de a kormány tagjai azzal vannak elfoglalva, hogy különböző hivatalaik hátsókorát védik és nem hajlandók lemondani jogaiknak és befolyásuknak egy kis részéről sem. Még ha az ország érdekei így is kívánják.

HÖLGYEIM! FIGYELEM!
Alkalmi ajánlatunk legfinomabb női ruhaanyagokra továbbá amerikai enprimé maradékok. Különleges minták nagy választékban • Olcsó árak.

„LEA” TEL-AVIV, Allenby 85.
Udvarban, félemeleten.
(„Eckmann” üzlet-ház) Figyelje a céduláit!

A faluról Pestre felkerült átképzős, alázatosan belép a vállalatvezetőhöz.

— Igazgató úr, kérem... A vállalatvezető feloslatam: — Megtanulhatta már, hogy nincs úr, csak elvtárs! Na, mit akar? — Igazgató elvtárs, kérem engedje meg, hogy holnap műszakot válthassak. Az operába kaptam jegyet a kultúrfelelős elvtársától... — Nagyon örülök, hogy így fejlődik a szocialista kultúrátudatra. És mit néz meg?

— A Trubad elvtársat, igazgató elvtárs kérem... — Az ÁVH megindította a hadjáratot a pesti cionisták ellen is. Egy napon az ÁVH géppisztolyos emberei jelennek meg egy cionista lakásán, megbilincselik, letartóztatják, majd ezt kérdezik: — Van itt magán kívül más cionista is? — Kérem, — mondja a letartóztatott — itt minden cionista magánkívül van!

Sztálin halálával kapcsolatosan mesélik: Haldoklik egy kereskedő és magához hivatja a társát. — Egy vallomással tartozom neked — kezdi. — Ezek óta megcsaltalak a feleségeddel. — Tudom! — Azonkívül megcsaltalak az üzletben is sok pénzzel. — Tudom! — Hátha mindezt tudtad, miért nem tettél ellene semmit? — Hogyhogy nem tettem ellene semmit? — mondja a társ. — Hiszen én mérgeztelek meg.

Egy orosz úr a pesti Bazilikában és elérzékenyülten hallgatja a misét. Szól a nagy zenekar, az orgona és az énekkarok. Egyszerre csak felmeleg a pap a szószékre és prédikálni kezd. — Az orosz egy ideig csendes hallgatja, majd megmaga, mérgesen felugrik és elkiáltja magát: — Propaganda doszt! Dáváj muzika!

Kohn és Grün ütnék a rádióval és nagy izgalommal hallgatják a Bernben lejátszó magyar-svájc futballmérkőzést. Különösen Kohn izgul nagyon. Üvölt, csapkod, a térdét veri: — Hé, Puskás, most löj bele! Kocsis, törj előre! Gyerünk fiúk! Tíz évet addig várunk!

nék az életéből, ha most Genében lehetnék

— Te tévedsz — szólal meg Grün — a mérkőzés Bernben játszódik...
Mire Kohn:
— Tudom, mondd más, legfeljebb nem látnám a meccset...

A holtó ül a fán, csörében egy darab kenyér. Arra jön az éhező róka és minden áron meg akarja szerezni magának a kenyeret. Felkiált: — Holló elvtárs, oly jó halredet hallottam!
A holló meg se moccan.
— Holló elvtárs, oly gyönyörű a tollazatod. Ha hagynod is olyan szép volna, be lennél a madarak királya!
A holló meg se moccan.
— Holló elvtárs, a párttádkár öleli a feleségedet!
A holló megrémül és megkérdezi:
— Mit mondtál?...
Kiejti a kenyeret és a róka kárörvendően továbbáll vele.

Tanulság:
Ha a párttitkár öleli a feleségedet, fogd be a csőröd, különben elveszed a kenyeret...

A szovjet kényszerítőben az egyik favágó, aki a Pravdában írt vezércikkeket, meglepetten ismer te fel favágó társában az egyik híres atomfizikust.
— Bocsanát, elvtárs — kezdte — nem Kárenkov professzorhoz, a Turkesztáni Atomkutató Intézet igazgatójához van szerencsém?
— De igen.
— De hát, professzor elvtárs, hogyan kerül ön ide?...
— Súlyos szerencsétlenség történt az intézetben. Egy frissen gyártott atombomba lezuhant az állványról a földre.
— Micsoda?... Én nem repülök az egész laboratóriummal együtt a levegőbe?
— Na látja. Hát ezért vagyok itt.

Motorkerékpár-vezető-iskola kölcsönzés

RAM
TEL-AVIV, Ben Jehuda 123.
Astori Haparchi u. 18.
Basel utcánál, túlközösséggel szemben.
Tanóra-rendeléseket telefonon is felvesszük.
TELEFON: 24251.
RAMAT-GANI FIOK:
Kapuskya-kávéház,
Kikár Ramban,
„Ordea”-mozi mellett.

Lakását AKARJA ? butorozni ?
LÁTOGASSA MEG A „TIRZAH” BUTORGYÁR RAKTÁRÁT,
RISON-LECION,
Vezetők:
Lupu Reichenstein
Guttman Szegál
T.A., TRUMPELDOR 32.
MINŐSÉGI, NEPI ÉS „LAKOL” butorok nagy választéka.
SZAPÁK • FOTELEK FOTELÁGYAK (*)

SAKAMABELI munkásnőket
KERESUNK
börkesztyü kézivarrásához
Tel-Aviv, Nachlat Benjamin 1., 33. szoba. (*)

Orvosok tanácsa:
Óvakodjék a napszúrástól!
Vásároljon kalapot Hesil Schwarcz-nál
NACHLAT T.A., BENJAMIN 40 (*)

15 font készpénz, a többi részletfizetés
„LEVIT” jégsekrény
modern „frigidair”-modell, bárral.
Rabel, T.A., Rotschild 31.
Allenby sarkán, 2. szoba. Tel. 4976

Bécsben és Budapesten
18 éven át működött
kozmetikai szalon.
Modern arcápolás, szempillafestés, végleges szőrtávolítás rövidhullámmal.
LA BELLA
Dr. Kovács Elemérné
T.-A., Jehuda Hálevi 104.

A v. csehszlovákiai Betár tagjaihoz!
Szombaton, június 20-án, d. u. 10-15-kor a Bet Zeev termében NATANJAN
országos találkozó.
Este 10 órakor a „Gan-Vered” kerthelyiségben
táncestély.
A v. csehszlovákiai Betár tagjait ezúton hívjuk meg. (*)

BUTOR
— új és használt —
vétel — eladás — csere.
BODNER
Jaffa, 289-es u. 18. szám
(fogház mellett)
Telefon: 80706.

VAR...
SZEL...
JOK...
RAD...
ENG...
PEL...
GRI...
JOL...
TEM...
ATA...
HAA...
LAA...
VAA...
TOI...
KES...
HAS...
SZO...
ARO...
BA...
NA...
S...
BE...
30...
VA...
BA...
45...
2...
32...
41...
52...
53...
54...
55...
56...
57...
58...
59...
60...
61...
62...
63...
64...
65...
66...
67...
68...
69...
70...

Szankciók a fegyverszünetet szabotáló Dél-Korea ellen

Singman Rhee utasítására szabadon engedtek 25.000 észak-koreai foglyot — Hatalmas megdöbbenés az egész világon

Singman Rhee, Délkorea agg miniszterelnöke tegnap bevaltozta régóta hangoztatott fenyegetéseit, hogy nem fogja tiszteletben tartani a készülő fegyverszüneti egyezményt és aktív ellenállást fog tanúsítani annak végrehajtásában. Utasítására a dél-koreai hatóságok olyan puccsot hajtottak végre, amely megdöbbenést és zavart okozott a nagyhatalmak összes vezető politikusaiban, de főként Eisenhower elnököt. Miután hosszú és fáradtságos tárgyalások és alkudozások révén végre sikerült megegyezést létrehozni a harcoló felek között a visszatérni nem akaró észak-koreai hadifoglyok kérdésében, Singman Rhee egy tuszárúval próbálta meg felborítani a már létrejött egyezményt.

A dél-koreai hatóságok tegnap szabadon bocsátottak 25 ezer olyan észak-koreai hadifoglyot, akik antikommunista meggyőződésük miatt nem akartak visszatérni hazájukba és akiknek az aláírás előtt álló fegyverszüneti egyezmény értelmében még hónapokig kellett volna a táborban maradniuk, végig kellett volna hallgatniuk a kommunista propagandisták „felvilágosító” tanfolyamát és csak ha ezek után is megmaradnak állásponjtjuk mellett, akkor nyervehették volna vissza szabadságukat. A felszabadított 25 ezer hadifogoly a dél-koreai hatóságok segítségével villámgyorsan szétszórta az egész országban és bár az UNO-hadsereg erőfeszítéseket tesz, hogy ismét összeszedje azokat, semmi kilátás nincsen arra, hogy a fegyverszüneti egyezmény ezekre nézve alkalmazható legyen.

Még nem lehet tudni, mik lesznek ennek a puccsnak a következményei, mert Oroszország részéről e sorok írásáig még semmilyen reakció nem történt. A nyugati hatalmak fővárosaiban, de főként azokban a semleges országokban, amelyek vállalkoztak a fegyverszüneti egyezmény végrehajtásának ellenőrzésére, rendkívül kínos benyomást tett az ügy, annyira, hogy Svájc és Svédország hivatalos helyei kétségüknek adtak kifejezést aziránt, vajjon ezektől vállalhatják-e azt a szerepet, amelyet a fegyverszüneti egyezmény nekik szánt. Washingtonban már olyan hangok is merültek fel, hogy a dél-koreai kormányt UNO-ellenőrzés alá kell helyezni. Kétségtelen, hogy a dél-koreai puccs komolyan veszélyezteti az oly nehezen megszülető koreai békét.

Tokió, (UP). A dél-koreai kormány — Singman Rhee államelnök személyes vezetése alatt — csütörtökön nyilván fellázadt az UNO ellen, amikor szabadon engedett 25 ezer nemkommunista hadifoglyot azzal a világszerte ismert céllal, hogy meggátolja a fegyverszüneti egyezmény aláírását.

Singman Rhee elnök bejelentette, hogy ő személyesen adott parancsot a hadifoglyok szabadonbocsátására. „Az ok — mondotta — mely arra bír, hogy az UNO főparancsnoksággal való előzetes tárgyalás nélkül tegyem meg ezt a lépést, annyira világos, hogy nem is kell külön megmagyarázni.”

A hadifoglyok szabadonbocsátása eddig a legmerészebb lépés, amit a dél-koreai kormány tett a küszöbönálló fegyverszüneti egyezmény aláírásának megakadályozására. Mint ismeretes, Délkorea a legerélyesebben ellenzi a tervezett fegyverszünetet, mert az nem garantálja az állam egyesülését és a kínai kommunista haderők evakuálását.

Won Young Tok tábornok, a dél-koreai katonai rendőrség parancsnoka csütörtök délután rádió jelentette be, hogy a nemkommunista hadifoglyok szabadonbocsátása befejezett tény. A tábornok súlyos szankciókat helyezett kilátásba mindenki ellen, aki az engedély nélkül ki fog szolgáltatni, le fog tartóztatni, vagy szabadonbocsátja bármilyen formában meg fog gátolni szabadonbocsátott hadifoglyokat.

A jelentések szerint a hadifoglyok átvágták a tábor drótkerítését és anélkül, hogy örök részéről bármilyen ellenállásban részesültek volna, elhagyták a tábor területét. A hadifoglyok gyorsan elkeveredtek a pol-

nyilvánosságra, ám a Fehér Ház körében határozottan állítják, hogy

Délkorea elnöke nem fenyegetőzött a foglyok szabadonbocsátásával. Hivatalos amerikai körökben attól tartanak, hogy Délkorea eljárása veszélyeztetheti, vagy legalább is kitolhatja az egyezmény aláírását.

A fegyverszüneti egyezmény aláírására vonatkozó tárgyalás ugyanis éppen ma fejeződött be.

A fegyverszüneti vonalra vonatkozólag tegnap létrejött megállapodás után a ma délelőtti ülésen a két szembenálló fél vezérkari tisztjei között

megegyezés jött létre az egyezmény összes pontjaira vonatkozólag.

A kommunisták már tegnap este

hangszórókon át tudtul adták a fronton, hogy a háború befejeződött.

A történetek után azonban az UNO nem tudja teljesíteni az egyezménynek a foglyok kicserélésére vonatkozó cikkelyét.

Az UNO parancsnoksága ma hivatalosan közölte a kommunista fegyverszüneti bizottsággal, hogy a hadifoglyok többsége megszökött a táborokból.

Az írásos értesítést Vilard Carlock ezredes, az UNO főösszekötő tisztje adt át az észak-koreai összekötőtisztjének. Az értesítés hozzátézi, hogy a dél-koreai zríket időközben amerikaiakkal cserélik ki és hogy minden erőfeszítés megtörténik a foglyok lehető legnagyobb számában való visszatérésére.

Kommunista részről a déli órákig nem reagáltak az értesítésre. A pekingsi rádió is hallgatott erről a kérdéssel. Az UNO parancsnoksága elhárította magáról a felelősséget a foglyok szökéséért és megerősítést küldött a táborokhoz, amelyekben még kilencezer foglyot őriztek. Az amerikai és szövetségesek

minden erőfeszítése ellenére sem sikerült a nap folyamán több, mint ezer foglyot elfogni.

és a táborokba visszakísérni. Az akció könnyen véres összeütközésekhez vezethet a dél-koreaiak és az UNO csapatai között, miután a táborok fölötti ellenőrzést az amerikaiak vették át, a dél-koreai kormány pedig erőszak alkalmazását helyezte kilátásba bármely „katonai egységgel” szemben, amely „magához akar ná ragadni a táborok felletti ellenőrzést.”

Ha a foglyok szabadonbocsátása nem bizonyulna elegendőnek a fegyverszünet megkötésére, fenn áll a lehetősége annak, hogy a dél-koreaiak egyéb akciókat is kezdeményezzenek. Nincs kizárva, hogy Rhee elnök egyszerűen kivonja a dél-koreai erőket az UNO főparancsnoksága alól.

Repülőgépekkel — a foglyok ellen

Az UNO-haderők főparancsnoka elmondta ma, hogy helikoptereket és könnyű repülőgépeket is bevetettek a megszökött foglyok elfogására, de teljesen kizártnak látszik annak lehetősége, hogy a szövetséges csapatok minden egyes dél-koreai falut átkutassanak. Eppen ezért aligha van kilátás a foglyok zömének elfogására.

A tókioi UNO-parancsnokság körli szerint Mark Clark tábornok bizonyos kockázatot vállalt akkor, midőn a nemkommunista foglyok

örzését dél-koreaiaknak adta át. Clark tábornok tatott attól, hogy Rhee elnök kiszabadítja a foglyokat és felhívta Washington figyelmét erre a lehetőségre. A dél-koreai örök kicserélése zaonbana Singman Rheevel szembeni bizalmatlanság megnyilatkozása lett volna és ezért a tábornok eltekintett ettől.

Washington, (UP). Eisenhower elnök ma több szenátor magához kéretett, hogy megtanácskozza velük Délkoreának az UNO elleni lazádása nyomán teremtett helyzetet, amely kétségessé tette a fegyverszüneti egyezményt ügyszólván percekkel annak aláírása előtt. Az egyezmény értelmében az UNO-nak kötelessége lett volna a visszatérni nem akaró foglyok fölötti felügyeletet semleges bizottság kezébe letenni és a foglyok szökése után természetesen nincs lehetőség a feltétel teljesítésére. Robert Hendrikson szenátor azt kérte, hogy a szenátus hadügyi bizottsága indítson meg azonnal vizsgálatot.

Aggasztó visszhangok érkeztek az amerikai külügyminisztériumba különböző országokból, különösen pedig azon semleges államok részéről, amelyek magukra vállalták a visszatérni nem akaró foglyok ellenőrzését. Svédországból és Indiából értesítés jött, hogy felül fogják vizsgálni a semleges bizottságban való részvételükhez adott hozzájárulásokat. Az öt semleges állam bármelyikének visszalépése már is lehetetlenné tenné a fegyverszüneti egyezmény aláírását.

Svájc visszalép

Bern, (UP). — Max Petitpierre svájci külügyminiszter ma kijelentette a Bundestag előtt, hogy „előre nem látott nehézségek” felmerülése, mint például a 25 ezer foglyos szabadonbocsátása következtében Svájc valószínűleg nem fog részt venni az egyezmény végrehajtását ellenőrző semleges bizottságban. E pillanatban még nem világos — mondotta Petitpierre — hogyan fognak visszatérni az események a fegyverszüneti tárgyalásra, de a dél-koreai incidens folytán Svájc kénytelen revízió alá venni az ügyben eddig tett lépéseit. Svájc nem akar kibújni vállalt kötelezettségeinek teljesítése alól — hangsúlyozta Petitpierre — ugyanakkor azonban hű kíván maradni hagyományos semlegességéhez.

London, (UP). Az angol alsóház ma délutáni ülésén Sir Winston Churchill miniszterelnök kijelentette, hogy véleménye szerint még van bizonyos remény a fegyverszünet megkötésére.

Wyatte munkáspárti képviselő, volt hadügyminiszter azt kérte, hogy Churchill adjon részletes beszámolót a történetekről. A miniszterelnök kijelentette, hogy nincs mit hozzáfűznie az UNO tókioi főparancsnokságának közleményéhez. Wyatte azt kérdezte ezután, milyen intézkedések történtek a szökevények visszatérésére és hogy kommunista részről

5713 Tamuz 6. péntek.
Gyertyagyújtás ideje: 7.37.
1953 június 19.
5713 Tamuz 7. szombat.
1953 június 20.
Heti szakasz: Csukát.
Szombat kimenetele: 8.36.

* Dr. Vig Kálmán, orvos, újból rendel: Haifa, Jerusálajim u. 21. Tel. 3171 és 6811.

* Dr. Wischnitzer Lipa, sebészorvos, Haifa, Bialik u. 6. alá költözött. Tel. 4652.

— Jaffai, jebellai olvasóink már kora hajnalban a lakásukon olvashatják az Uj Keletet, ha megrendelik. — Uj Kelet, Tel Aviv, Hanegev utca 11. Tel. 67677.

történt-e valamelyes állásfoglalás. Egy másik munkáspárti képviselő szerint Délkoreában

ostromállapotot kell elrendelni és Syngman Rhee kormányát védőrizet alá helyezni,

ha kiderülne, hogy a fegyverszünet nem köthető meg mindaddig, amíg a dél-koreai kormány szabadon működik. Churchill így válaszolt: — Érzésem szerint az egész Ház egységesen azon a véleményen van, hogy az esemény igen súlyos jellegű. Hasonlóképpen kézenfekvő, hogy pillanatnyilag nem lehet a történetek összes várható következményeit áttekinteni. Eppen ezért kérem a Ház tagjait, hogy tanúsítsanak több megértést az ügy iránt és ne kényszerítsenek arra, hogy egy szóval is többet mondjak, mielőtt tudomást szereznek az összes részletekről.

Herbert Morrison volt külügyminiszter azt kívánta, hogy a miniszterelnök fejezze ki Nagybritannia sajnálatát a történetek fölött. Churchill így válaszolt:

„Mélyen meg vagyok rendülve és nagyon sajnálom.”

New York, (UP). Az UNO mellett működő küldöttségek körében feszült várakozással néznek a kommunistáknak a történetekkel szembeni állásfoglalása elé. Valószínűnek tartják, hogy

vagy rendkívüli közgyűlést fognak összehívni, vagy pedig sürgősen összeül a Biztonsági Tanács a helyzet megtárgyalására.

Az UNO közgyűlésének április 23-iki zárülésén úgy határoztak, hogy a fegyverszünet aláírása esetén rendkívüli ülést tartanak.

Ban Limb, Dél-Korea UNO megbízottja nem volt hajlan

dó nyilatkozni a foglyok szabadonbocsátásáról, de kijelentette, hogy nem volt előzetes tudomása arról.

Lester Pearson kanadai külügyminiszter rendkívül súlyos fejleménynek minősítette Délkorea lépését, de nem volt hajlandó nyilatkozni arról, vajjon veszélyeztelt nek látja-e a fegyverszünetet.

Szoul (AFP). Délkoreai kormánykörökben kijelentték, hogy Syngman Rhee lépése az emberi jogok és a nemzeti fenségjogok tiszteltbentartásának szellemében történt. Hivatkoznak arra, hogy a szabad világ 1948-ban a dél-koreai köztársaság kormányát ismerte el egész Korea törvényes kormányának, ami azt jelenti, hogy észak- és dél-koreaiak egyaránt egyenjogú polgárai a köztársaságnak.

A dél-koreai kormánynak tehát jogában áll saját polgárait, saját területén szabadonbocsátani.

A dél-koreai hadügyminiszter szerint a szövetségesek legfeljebb száz szabadonbocsátott foglyot tudtak elfogni. A rendőrség figyelmeztette a lakosságot, hogy szigorúan megbüntetik mindazokat, akik a szövetségesekkel együttműködésnek a szökevények elfogására.

Szöuli katonai körökben attól tartanak, hogy

rövidesen ismét nagyarányú hadműveletek kezdődnek el, amelyekbe Kína légiflottáját is be fogják ezuttal vetni.

A kommunisták a múltban ismételen hangoztatták, hogy utolsó emberig harcolni fognak testvéreikért, amennyiben azokat dél-koreai területen szabadlábra helyeznék.

VEREKEDÉSSÉ FAJULT AZ ALLENBY-UTON

a baloldali pártok tüntetése a Rosenberg-házaspár mellett

Tegnap délután a szélsőbaloldali pártok tüntetést rendeztek Tel-Avivban, amelyen főleg a Rosenberg-házaspár kivégzése ellen tiltakoztak. Este 6 órakor a Brenner-utcán több munkáscsoport gyűlt össze.

A munkásokhoz Willner kommunista képviselő, Nimrod Esel, a tavalyi tengerészstrájk vezére és Jisraél Epstein, a rámat-gáni Pallalung-gyár egyik munkása teherautóról hangszórón keresztül intéztek beszédet. A tömeg ezután az Allenby-utca felé indult és eltorlaszolta az utca forgalmát. A rendőrsztag parancsnoka felszólította a tüntetőket, hogy térjenek vissza a Brenner-utca és ne akadályozzák a forgalmat. A tüntetők nem engedelmkedtek, mire a rendőrsztag utasította az Allenbyn vesztegelni kényserült autókot, hogy folytassák útjukat. A tüntetők közül többen a földre vetették

magukat, hogy az autók továbbhaladását megakadályozzák.

Néhány járókelő, aki a jelenet szentauja volt, erre megtámadta a földönfekvő embereket és megpróbált a járdára vonzolni őket. Parázs verekedés tört ki a tüntetők és a járókelők között, amelynek a rendőrség beavatkozása vetett véget. Mindkét részről több sebesülés történt. A rendőrség ekkor erősítést kapott és a parancsnokló tiszt újra felszólította a tüntetőket, hogy térjenek vissza a Brenner-utca. A tüntetők ezt az utasítást sem teljesítették, mire a rendőrség gumibotokkal szétszórták a tüntetést. A tüntetők közül 35-öt elszállítottak.

Mielőtt a hangszórós autó elhagyta a verekedés színterét, néhány járókelő rátámadt az autóra és megrongálta a hangszórókat.

Ujdonság!

CUKRÁSZDA MINDEN KONYHÁBAN

FRIEDMANN

SÜTŐ MINDEN FŐZŐKALYHÁRA RÁHELYEZHETŐ

KAPHATÓ MINDEN HÁZTARTÁSI CIKKÉRT ÁRUSÍTÓ ÜZLETBEN.

FRIEDMANN SÜTŐ

PERZSASZÖNYEGSZÖVŐDE

Szövények szakszerű javítása és tisztítása. — Előfestett szakszövény és kézimunkafonal kapható

LASZT, TEL-AVIV, SHEINKIN 14.

„LOMBARD” CENTRAL

kölcsönt ad

T. A. Allenby 57., I. U. ékszerre és minden értékre 1/9-1/2-ig 1/5-1/6-ig

MÜSTOPPOLÁS

Férfiaknak és nőknek is

T. A. ALLENBY U. 83

15 éves praxis

ELSORENDU

fodrásznöt

KERESUNK EGESZ NAPRA, AZONNALRA.

„LUCIE-ANNE”-SZALON.

TEL-AVIV, IDELSON U. 18.

12 Uj Kelet 1953 VI 19

LOMBARD

kölcsönt ad

HACAFON 32

T. A. ALLENBY

Mugrábival szemben.

ékszerre, 1/10-1/12-ig